

Prehľad zimovísk netopierov Muránskej planiny

Marcel UHRIN¹ & Ervín HAPL¹ (eds.),
Michal ANDREAS², Petr BENDA³, Lucia BOBÁKOVÁ¹, Josef HOTOVÝ⁴,
Štefan MATIS⁵, Ján OBUCH⁶, Peter PJENČÁK⁷ & Antonín REITER⁸

¹ Správa NP Muránska planina, J. Kráľa 12, SK–050 01 Revúca, Slovensko; snpmp@sopsr.sk

² Agentura ochrany prírody a krajiny ČR, Kališnická 4–6, CZ–133 00 Praha 3, Česko; andreas@nature.cz

³ Zoologické oddělení PM, Národní museum, Václavské nám. 68, CZ–115 79 Praha 1, Česko;
petr.benda@nm.cz

⁴ Katedra zoologie PFF UK, Viničná 7, CZ–128 44 Praha 2, Česko

⁵ SEO BAMBI, P. O. Box 47, SK–045 01 Moldava nad Bodvou, Slovensko; matis@enterra.sk

⁶ Botanická záhrada UK, pracovisko Blatnica, SK–038 15 Blatnica, Slovensko; bzuk@bb.telecom.sk

⁷ Vlastivedné múzeum, Zámocká 160/5, SK–094 31 Hanušovce n. Topľou, Slovensko; pjencak@slovanet.sk

⁸ Jihomoravské muzeum ve Znojmě, Přemyslovců 6, CZ–669 05 Znojmo, Česko; znojmuz@znojmuz.cz

Úvod

Muránska planina ako krasové územie poskytuje vďaka pomerne veľkému počtu podzemných krasových javov dostatok vhodných úkrytov pre zimovanie netopierov. Práve z tohto dôvodu sa toto územie už v 50. rokoch stalo predmetom výskumu (Vachold 1955), na ktorý nadviazali neskôr ďalší bádatelia (Darola et al. 1985, Gaisler & Hanák 1972, 1973, Hanák & Anděra 1980, Kámen 1985). Počet preskúmaných lokalít sa od roku 1993 rozšíril aj vďaka autorom tohto príspevku, pričom časť poznatkov už bola uverejnená (Uhrin 1994, 1995, 1997, Obuch & Uhrin 1996). Okrem údajov o zimovaní netopierov existuje z územia aj dostatok poznatkov o výskyte netopierov v období vegetačnej sezóny (Horáček et al. 1979, 1995, Hapl & Bobáková 1999).

Jednotlivé lokality sú v predložennom príspevku usporiadané abecedne v súvisiacich oblastiach v smere od západu na východ. Opisy jaskýň sú čerpané z dostupnej regionálnej speleologickej literatúry (napr. Kámen 1971, Kámen et al. 1982), zo zoznamu jaskýň Slovenska (Bella & Holúbek 1999) a zo spoločného speleologického archívu Speleoklubu Muránska planina a Správy Národného parku Muránska planina. Všetky lokality Muránskej planiny patria do Spišsko-gemerského krasu, niektoré lokality v západnej časti opisovanej oblasti ležia v orografickom celku Veporské vrchy.

Z á p a d n á č a s ť t i s o v s k é h o k r a s u

Jaskyňa za Bôrovou

Alternatívny názov. Za Borovou.

Lokalizácia. (7385, 700 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Klenovec. Nachádza sa na južne orientovanom svahu doliny Borového potoka 1 km JJV od Rangasky (866 m n. m.).

Popis. Jaskyňu tvorí jedna chodba so šírkou 1–2 m a s výškou stropu 1,5–2 m. Jaskyňa po 20 metroch končí neprielezným zasintrovaným závalom, celková dĺžka jaskyne je 30 m (Gaál & Uhrin 1997).

Výskum netopierov a zhrnutie poznatkov. Lokalita nie je systematicky sledovaná, netopiere sa zaznamenali len počas speleologického prieskumu jaskyne 31. 1. 1995 [*Rhip* (3), *Bbar* (1)].

Veľká Rangaska

Alternatívny názov. Veľká Rangaská jaskyňa.

Lokalizácia. (7385, 700 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Klenovec. Jaskyňa sa nachádza na S svahu Rangasky (866 m n. m.) pod vápencovým bralom. V masíve brala sa nachádzajú ďalšie dve jaskyne (Malá Rangaska, Dvojvchodová), v ktorých výskyt netopierov nebol zaznamenaný.

Popis. Ide o jaskyňu s dynamickým klimatickým režimom so 4 vchodmi. Celková dĺžka meračských ťahov v jaskyni je 105 m, prevažne má chodby menších rozmerov, len výnimočne s korónou vytvorenými väčšími sálkami (Gaál 1997, Gaál & Uhrin 1997).

Výskum netopierov. Netopiere boli zaznamenané len raz, počas speleologického prieskumu jaskyne.

Zhrnutie poznatkov. 31. 1. 1995 – *Bbar* (1). Málo významné, pravdepodobne len príležitostné, zimovisko.

Stav ochrany. Vzhľadom na odľahlosť a malý počet zimujúcich netopierov sa nejedná o ohrozenú lokalitu.

S u c h é d o l y – H r a d o v á – F u r m a n e c

Hradová 1

Lokalizácia. (7285, 420 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Tisovec. Jaskyňa leží priamo v meste a to v skalnom výbežku Hradovej na Malinovského ulici.

Popis. Inaktívna fluviokrasová jaskyňa. Má portálovitý vchod s výškou 2 m, ktorý je obrátený na východ. Erodovaná vstupná chodba smeruje na Z v dĺžke asi 12 m a tu sa rozdeľuje. Jaskyňa je 30 m dlhá (Kámen 1971).

Výskum netopierov. Sčítanie netopierov sa uskutočnilo len v roku 1999.

Zhrnutie poznatkov. 17. 1. 1999 – *Rhip* (1).

Stav ochrany. Jaskyňa je vzhľadom k svojej lokalizácii v intraviláne mesta veľmi známa a je často navštevovaná. V minulosti bola uzavretá mrežou, ktorá je toho času vylomená.

Jaskyňa Netopierov

Alternatívne názvy. Netopierska jaskyňa, Teľacia jaskyňa.

Lokalizácia. (7385, 589 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Tisovec. Vchod do jaskyne sa nachádza v ponore v centrálnej časti Suchých dolov pri informačnej tabuli.

Popis. Priepastovitá jaskyňa s aktívnym vodným tokom. Celková hĺbka jaskyne je 75 m, vstupná šachta (prístupná len speleoalpinisticky) je hlboká 12 m. Dĺžka jaskyne je 150 m.

Tab. 1. Výsledky zimných sčítaní netopierov v Jaskyni Netopierov

Dátum / druh	<i>Rhip</i>	<i>Moxy</i>	<i>Mmyo</i>	<i>Mnat</i>	<i>Mema</i>	<i>Mdau</i>	<i>Bbar</i>	<i>Paur</i>	spolu
1954 / 1955	540	–	8	–	–	–	–	–	548
16. 2. 1961	456	3	3	–	–	–	–	1	463
5. 2. 1988	36	–	13	–	–	–	2	–	51
14. 1. 1993	20	–	9	–	–	–	3	1	33
18. 2. 1994	53	–	13	1	1	–	2	–	70
29. 1. 1995	61	–	13	–	–	–	1	1	76
27. 1. 1996	67	–	7	1	–	–	3	1	77
25. 1. 1997	75	–	4	3	–	1	4	–	87
1. 2. 1998	78	–	6	–	1	2	1	–	88
2. 2. 1999	108	–	4	–	1	1	2	1	117
3. 2. 2001	237	–	4	3	–	–	–	–	244

Výskum netopierov. Prvý údaj o počte zimujúcich netopierov priniesol zo zimy 1954/1955 Vachold (1955), neskôr Gaisler & Hanák (1972) z roku 1961. Pravidelné kontroly sa uskutočňujú od roku 1993.

Zhrnutie poznatkov. Významné zimovisko predovšetkým pre *R. hipposideros*. V roku 1988 sa zaznamenal počet *R. hipposideros* na úrovni 1/10 stavov v rokoch 1955 a 1961. Od roku 1993 dochádza opätovne k nárastu jeho početnosti (tab. 1). Celkom sa v jaskyni zaznamenala hibernácia 8 druhov.

Stav ochrany. Lokalita je súčasťou PR Suché doly v ochrannom pásme NP Muránska planina. Vzhľadom na priepasťovitý vchod nie je ohrozená.

Ďalšie údaje. 6. 11. 1993 – *Rhip* (11), *Mmyo* (7), *Paur* (1).

Jazerná jaskyňa

Lokalizácia. (7285, 483 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Tisovec. Jaskyňa leží v doline Furmanca, vchod do jaskyne je možný malým v minulosti zamrežovaným otvorom v záreze železnice Tisovec – Brezno v 33,33 km asi 5 m nad koľajou.

Popis. Fluviokrasová jaskyňa s vodným jazerom. Je to jaskynný systém, vybudovaný v svetlých triasových vápencoch na trhlínach, neskoršie rozšírených a erodovaných podzemným riečnym tokom. Postup jaskyňou je možný zväčša plazením, s výnimkou záverečnej časti, sály nad jazerami. V závere jaskyne sú tri podzemné jazerá vytvárané jednou vodnou hladinou, rozdelenou pod hladinou skalnými rebrami. Hĺbka jazier je vyše 20 m a dno dosahuje asi o 2,5 m nižšie ako koryto potoka Furmanca. V jaskyni možno sledovať zvláštne zvukové javy, súvisiace s odtokom podzemného toku do periodickej vyvieracky (Kámen 1953, 1971). Dĺžka jaskyne je 160 m.

Výskum netopierov. Prvé údaje o netopieroch Jazernej jaskyne uvádza Vachold (1955). Ďalšie údaje sú až z roku 1988 (Hanák 1988). V roku 1993 skontroloval vstupnú časť jaskyne Uhrin. Kompletné sčítanie (po jazerá) uskutočnili v roku 1999 Hapl a Boroš a v roku 2000 Bobáková a Brinzík.

Zhrnutie poznatkov. V Jazernej jaskyni bolo doposiaľ zistených 5 druhov netopierov (tab. 4). Pravidelne sú zaznamenávané *Rhinolophus hipposideros* (v počte do 50 jedincov) a *Myotis myotis* (1–3 kusy).

Stav ochrany. V minulosti bol vchod do jaskyne zamrežovaný. Jaskyňa je vzhľadom k jej náročnosti len ojedinele navštevovaná. Obnovenie poškodeného uzáveru nie je z hľadiska ochrany netopierov nutné.

Kášter

Lokalizácia. (7285, 785 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Tisovec. Nachádza sa v ľavom úpätí doliny Biele vody na južnom úbočí vrchu Kášter (908,5 m n. m.).

Popis. Vstup do jaskyne tvorí oválny otvor s rozmermi 1,6×2,4 m s prepadliskom hĺbky 10 m, ktoré ústia do priestrannej sály 6,5×11,6 m. Za sálou sa chodba rozdeľuje v tvare písmena T. Jedno rameno končí zasintrovaným osypovým kužeľom, druhé hrubým závalom.

Výskum netopierov. Jaskyňa bola kontrolovaná iba raz v sezóne 2000/2001.

Zhrnutie poznatkov. 22. 2. 2001 – *Rfer* (1), *Rhip* (50), *Mmyo/oxo* (2), *Enil* (1), *Bbar* (1).

Kostolík

Lokalizácia. (7385, 479 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Tisovec. Jaskyňa sa nachádza v zarastenom závrte nad PR Hlboký jarok.

Popis. Fluviokrasová jaskyňa s bohato vyvinutou sintrovou výzdobou. Celková hĺbka jaskyne je 270 m, časť má klesajúci charakter, chodby ústia do podzemnej sály. Z tejto časti vychádza niekoľko labyrintových chodieb ústiacich do menšej priepasti. Dĺžka jaskyne je 150 m.

Výskum netopierov. Jedna z jaskýň Muránskej planiny s prvými údajmi už z povojnového obdobia (Vachold 1955). Ďalšie kontroly sú z rokov 1961 a 1988 (Gaisler & Hanák 1972, 1973, Hanák 1988), pravidelne je lokalita monitorovaná od roku 1993.

Tab. 2. Výsledky zimných sčítaní netopierov v Kostolíku

Dátum / druh	<i>Rfer</i>	<i>Rhip</i>	<i>Reur</i>	<i>Mmyo</i>	<i>Mema</i>	<i>Mdau</i>	<i>Bbar</i>	<i>Paur</i>	indet.	spolu
3. 2. 1955	–	39	30–40	1	–	–	104	–	–	174–184
15. 2. 1961	3	31	–	1	–	–	20	–	–	45
II. 1988	–	23	–	9	–	1	12	–	1	46
19. 1. 1993	–	69	–	2	–	–	4	–	–	75
18. 2. 1994	–	81	–	3	1	–	1	–	–	86
29. 1. 1995	1	81	–	2	–	–	1	–	–	85
27. 1. 1996	–	90	–	–	–	–	1	–	–	91
25. 1. 1997	–	88	–	–	–	–	1	–	–	89
1. 2. 1998	1	104	–	–	–	–	–	–	–	105
4. 12. 1998	1	124	–	–	–	–	–	1	–	126
2. 2. 2000	–	101	–	–	–	–	–	–	–	101
3. 2. 2001	–	115	–	–	–	–	–	–	–	115

Zhrnutie poznatkov. Významné zimovisko predovšetkým pre *R. hipposideros*. V 50. rokoch zaznamenaný aj výskyt *R. euryale*, ktorý neskôr nebol potvrdený. Početnosť *R. hipposideros* v priebehu celého sledovaného obdobia postupne rastie (tab. 2).

Ďalšie údaje. 30. 7. 1970 – *Rhip* (1†), 6. 11. 1993 – *Rfer* (1), *Rhip* (19), *Mema* (1), 15. 12. 1997 – *Rfer* (1), *Rhip* (106), *Bbar* (1). Netting: 1. 8. 1972 – *Rhip* (1), 11. 8. 1974 – *Rhip* (1).

Stav ochrany. Lokalita je súčasťou PR Hlboký jarok v ochrannom pásme NP Muránska planina. Vo vchode sa je inštalovaný oceľový uzáver.

Macova 1

Lokalizácia. (7285, 475 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Tisovec. Jaskyňa sa nachádza na ľavom brehu potoka Furmanec približne oproti Periodickej vyvieracke S od Tisovca.

Popis. Je to horizontálna puklinová jaskyňa, ca. 20 m dlhá. Vchod v podstate tvoria dva jaskynné vstupy položené asi 8 m od seba. Jaskynná chodba je veľmi úzka a ťažko sa cez ňu postupuje. Pomerne široké portály v jednom masíve sú asi zbytkom jaskyne (Kámen 1971).

Výskum netopierov. Jediný pozitívny údaj o výskyte netopierov je z roku 1988 (Hanák 1988). Kontroly jaskyne v rokoch 1999 a 2000 boli negatívne.

Zhrnutie poznatkov. V jaskyni bol doposiaľ zistený výskyt len jedného jedinca *Myotis myotis* (tab. 5).

Stav ochrany. Vo vstupnom portálovitom vchode boli zistené stopy po častom pobyte ľudí – nápisy, ohniško, smeti. Jaskyňa nemá väčší význam a preto aj akékoľvek ochranné zásahy nie sú významné.

Maša

Lokalizácia. (7385, 420 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Tisovec. Nachádza sa v areáli strojárského závodu (CSM a. s. Tisovec) na S okraji mesta Tisovec.

Popis. Jaskyňa bola objavená pri razení štólne (v období 1855–1857), celková zameraná dĺžka (vrátane štólne) je 24 m (Čipka & Vojtko 1998). Vchod do jaskyne sa nachádza asi 20 m od ústia štólne.

Výskum netopierov. Z lokality je známy jediný údaj zo zimy 1992/1993.

Zhrnutie poznatkov. 14. 1. 1993 – *Rhip* (1).

Stav ochrany. Ochranný nevyznamná lokalita.

Tab. 3. Výsledky zimných sčítaní netopierov v Michňovej

Dátum / druh	<i>Rfer</i>	<i>Rhip</i>	<i>Mmyo</i>	<i>Mema</i>	<i>Mmys</i>	<i>Mdau</i>	<i>Paur</i>	spolu
1954 / 1955	–	148	2	1	–	–	–	151
16. 2. 1961	–	95	–	–	–	–	–	95
5. 2. 1988	1	168	–	20	–	–	–	189
19. 2. 1993	1	184	4	16	–	–	–	205
18. 2. 1994	–	179	6	3	–	–	–	188
29. 1. 1995	–	223	1	1	–	–	1	226
27. 1. 1996	–	236	1	3	3	2	–	245
25. 1. 1997	–	191	4	11	–	–	–	206
1. 2. 1998	1	175	3	6	–	–	1	186
2. 2. 1999	1	170	7	9	–	–	–	187
2. 2. 2000	1	187	–	12	–	–	–	200
3. 2. 2001	1	245	1	10	–	–	–	257

Michňová

Lokalizácia. (7385, 600 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Tisovec. Priepasť sa nachádza v centrálnej časti oblasti Suchých dolov, jej vchod leží priamo pod jaskyniarskou chatou pri zeleno značenom turistickom chodníku do Teplice – Furmanca.

Popis. Priepasťovitá jaskyňa s priestranými dómami. Celková hĺbka jaskyne je 105 m, exkurzná trasa je zabezpečená kovovými rebríkmi.

Výskum netopierov. Chiropterologický výskum priepasti začal v 50. rokoch 20. storočia (Vachold 1955), neskôr sú poznatky z rokov 1961, 1988 (Gaisler & Hanák 1972, 1973, Hanák 1988), pravidelne je lokalita monitorovaná od roku 1993.

Zhrnutie poznatkov. Významné zimovisko predovšetkým pre *R. hipposideros*. Je možné konštatovať, že v celom sledovanom období je jeho početnosť stabilná so zaznamenanými hodnotami 95–257 jedincov (tab. 3). Faunisticky zaujímavé je pravidelné zimovanie *M. emarginatus* v najhlbšej časti jaskyne.

Stav ochrany. Lokalita je súčasťou PR Suché doly v ochrannom pásme NP Muránska planina. Vchod do jaskyne je uzavretý oceľovým ozáverom.

Ďalšie údaje. 26. 4. 1978 – *Rhip* (6), *Mmyo* (1), 19. 1. 1993 – *Rfer* (1), *Rhip* (155), *Mmyo* (2), *Mema* (11), *Mdau* (1), 6. 11. 1993 – *Rfer* (1), *Rhip* (51), *Mmyo* (1), *Mema* (2), *Mdau* (1), 28. 12. 1995 – *Rhip* (181), *Mmyo* (1), *Mema* (1), 25. 12. 1997 – *Rfer* (1), *Rhip* (130), *Mmyo* (2), *Mnat* (1), *Mema* (4).

Okno

Lokalizácia. (7385, 660 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Tisovec. Leží na výbežku Hradovej nad Periodickou vyvieracou na odvrátenej strane svahu.

Popis. Jaskyňa vznikla na styku strednotriasových dolomitov a wettersteinských vápencov. Otvor do jaskyne je v osamelej skalke. Otvor má rozmery 3×2 m a leží 2,5 m nad päťou skalky. Za vchodom je priestorná sála rozmerov 9×3 a 4 m. V severnom smere odbočuje nízka široká chodba, ktorou smeruje do druhej sály rozmerov 6×3 m a 2 m vysokej (Kámen 1971). Jaskyňa je dlhá 16 m.

Výskum netopierov. Jaskyňa bola za účelom sčítania netopierov kontrolovaná v rokoch 1999 a 2000.

Zhrnutie poznatkov. V jaskyni boli doteraz zistené dva druhy netopierov. Z hľadiska zimovania netopierov to nie je významná lokalita (tab. 4). Netopiere boli vždy nájdené vo vstupnej osvetlenej sieni jaskyne v štrbinách.

Stav ochrany. Jaskyňa nie je vzhľadom k jej ťažkej lokalizácii a obtiažnemu prístupu atakovaná návštevníkmi.

Tab. 4. Výsledky zimných sčítaní netopierov v zimoviskách v oblasti Suché doly – Hradová – Frumanec

Lokalita	dátum / druh	Rfer	Rhip	Mmyo	Mm/o	Mbech	Mdau	Msp.	Ebar	Paur	Indet.	spolu
Jazerná j.	1954 / 1955	–	9	–	–	–	–	–	–	–	–	9
	6. 2. 1988	–	46	1	–	–	–	–	–	–	–	47
	30. 1. 1993	–	2	1	–	–	–	–	–	–	–	3
	17. 1. 1999	–	44	–	3	1	–	–	–	–	–	47
	30. 1. 2000	1	28	1	–	–	1	–	–	–	–	31
	3. 2. 2001	–	22	1	–	–	–	1	–	–	1	25
Macova 1	II. 1988	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1
	12. 1. 1999	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	30. 1. 2000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Okno (Hradová)	12. 1. 1999	–	–	–	–	–	–	–	1	–	1	2
	15. 1. 2000	–	–	–	–	–	–	–	1	1	–	2

Rysie hniezdo

Alternatívny názov. Hradová XI.

Lokalizácia. (7385, 770 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Tisovec. Jaskyňa sa veľmi ťažko hľadá, pretože jej vchod kryje veľký balvan. Údajne bola objavená pri pozorovaní rysa, ktorý vybehol z jaskyne. Nachádza sa na južnom svahu Hradovej.

Popis. Rúťivá jaskyňa. Nízky vchod pokračuje do úzkej plazivky, ktorá vedie takmer vodorovne do prvého nízkeho priestoru jaskyne. V tomto priestore sa pod stenou nachádza rysí brloh vystlaný suchou trávou. Odtiaľ vedie strmo dole chodba, ktorá vyúsťuje na ca. 15 m dlhý lanový rebrík. Spodná časť jaskyne má strmo klesajúce dno a vedie do priestrannej sály, z ktorej vedie niekoľko stúpajúcich odbočiek, ktoré končia nepriehlizne. Celková hĺbka jaskyne je 65 m.

Výskum netopierov. Jaskyňa bola kontrolovaná len v roku 1999.

Zhrnutie poznatkov. 8. 1. 1999 – *Rhip* (10), *Mbech* (1), *Mema* (1). V jaskyni boli zistené 3 druhy netopierov, z ktorých najpočetnejším bol *Rhinolophus hipposideros*.

Stav ochrany. Jaskyňa sa dá len veľmi ťažko nájsť, preto je výnimočne navštevovaná len jaskyniarimi.

Č e r t o v a d o l i n a

Čertova dolina – priepust pod cestou

Lokalizácia. (7185, 650 m n. m.) – stredné Slovensko, Veporské vrchy (010), k. ú. Tisovec.

Popis. Jedná sa o približne 15 m dlhý priepust pod štátnou cestou Tisovec – Brezno.

Výskum netopierov. Lokalita bola skontrolovaná len raz v zime 1998/1999.

Zhrnutie poznatkov. 17. 1. 1999 – *Bbar* (1). Ide pravdepodobne o príležitostné zimovisko, kde prítomnosť netopierov závisí od teplotného vývoja v zimnom období.

Čertova jaskyňa

Alternatívny názov. Zbojská jaskyňa.

Lokalizácia. (7285, 650 m n. m.) – stredné Slovensko, Veporské vrchy (010), k. ú. Tisovec. Nachádza sa v pravom svahu bočnej dolinky ústiacej pred južné ústie rokliny Čertova dolina (S od sedla Bánovo).

Tab. 5. Výsledky zimných sčítaní netopierov v Čertovej jaskyni

Dátum / druh	<i>Rhip</i>	<i>Mmyo</i>	<i>Mmys</i>	<i>Mdau</i>	<i>Eser</i>	<i>Bbar</i>	<i>Paur</i>	<i>Paus</i>	spolu
9. 12. 1992	57	–	–	–	–	11	–	–	68
3. 12. 1993	56	2	–	–	–	7	–	–	65
18. 11. 1994	41	–	–	–	–	–	–	–	41
26. 1. 1997	61	8	1	–	–	22	–	–	92
1. 2. 1998	83	8	–	–	3	26	1	1	122
2. 2. 1999	98	8	–	2	–	19	2	–	129
2. 2. 2000	47	6	–	1	–	27	–	–	81
3. 2. 2001	78	17	–	2	–	26	2	–	125

Popis. Pomerne rozsiahla jaskyňa s dĺžkou 232 m (Kámen 1965, Steiner 1950). Za vchodom sa nachádza priestranná Vstupná sieň (18 m dlhá, 11 m široká, výška stropu 2 m). Z nej pokračuje západným smerom Hlavná chodba, z ktorej je možné zostúpiť do druhej úrovne jaskyne (Suchá chodba). Hlavná chodba končí nižšími priestormi s jazierkom na dne, za ktorým nasledujú ešte ďalšie priestory (Chodba ozveny, Chotárna, Rázcestie, Južná chodba).

Výskum netopierov. Pravidelný monitoring netopierov sa v jaskyni uskutočňuje od roku 1992.

Zhrnutie poznatkov. V jaskyni zimuje druhovo pestré spoločenstvo netopierov (celkom 8 druhov, tab. 5), ide o významné zimovisko *R. hipposideros* (zimovanie v agregácii v počte 41–98 jedincov). Podkováre malé zimujú sústredne v Suchej chodbe.

Stav ochrany. Jaskyňa sa nachádza v PR Čertova dolina a jej vchod je uzatvorený mrežami. Uzáver je v súčasnosti poškodený, jaskyňa je často navštevovaná.

Dielik a okolie

Dielik, tunel

Lokalizácia. (7285, 500 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Vchod sa nachádza pod sedlom Dielik Z od žrebčína Paseky.

Popis. Ide o jednokoľajový železničný tunel štandardných rozmerov. Budovaný bol počas 2. svetovej vojny ako súčasť nedobudovanej železničnej trate Revúca – Tisovec. Celková dĺžka tunela je viac ako 3 km, západný vchod je v dôsledku prevalenia stropnej časti nepriechodný.

Výskum netopierov. Zimovisko s masovým výskytom netopierov bolo objavené v roku 1993 (Uhrin 1993, 1994, 1995).

Zhrnutie poznatkov. V lokalite sa zaznamenal výskyt 11 druhov netopierov (tab. 6). Dominantnými boli druhy tvoriace masové agregácie (*P. pipistrellus*, *B. barbastellus*, *M. schreibersii*). Početnosť týchto druhov začala od roku 1997 z neznámych dôvodov, ale pravdepodobne v dôsledku častých návštev, klesať.

Stav ochrany. Po objave masového zimoviska na lokalite 28. 1. 1993 sa tu uskutočnilo niekoľko kontrol s cieľom dokumentovať tento výnimočný nález. V roku 1994 bola lokalita vyhlásená za chránený areál a vchod bol uzatvorený kovovou mrežou. Pravdepodobne v dôsledku nadmernej návštevnosti (výskum, turistika) početnosť zimujúcich netopierov rapídne klesá.

Ďalšie údaje. 26. 1. 1993 – *Ppip* (1), *Bbar* (500–800), 20. 2. 1993 – *Moxy* (1), *Ppip* (2440), *Bbar* (4820±500), *Msch* (46), 4. 11. 1993 – *Mm/b* (2), *Bbar* (1), 3. 12. 1993 – *Ppip* (700), 9. 12. 1993 – *Ppip* (700), *Bbar* (4650), 26. 12. 1993 – *Ppip* (1095), *Nnoc* (1), *Bbar* (4170), 25. 1. 1997 – *Ppip* (2000), *Bbar* (3000), 21. 3. 1997 – *Ppip* (8), *Bbar* (1). Netting: 5. 10. 1993 – *Bbar* (66), *Paur* (1), *Msch* (1).

Husleho jaskyňa

Alternatívne názvy. Jaskyňa pri tuneli, Jaskyňa v lome.

Tab. 6. Výsledky zimných sčítaní netopierov v tuneli Dielik

Dátum / druh	<i>Rfer</i>	<i>Rhip</i>	<i>Reur</i>	<i>Mmyo</i>	<i>Mnat</i>	<i>Mdas</i>	<i>Ppip</i>	<i>Nnoc</i>	<i>Bbar</i>	<i>Mschr</i>	spolu
2. 2. 1993	–	–	–	–	–	–	2074	–	6838–7798	8	8920–9880
17. 2. 1994	1	–	–	–	–	–	940	1	1112	2	2055
8. 2. 1995	2	–	–	1	–	–	1910	–	4043	214	6170
27. 1. 1996	–	2	1	–	–	–	2343	–	5737	710	8796
13. 1. 1997	–	–	–	–	–	–	1000	–	2100	1100	4200
28. 1. 1998	–	–	–	–	–	–	1075	–	1747	331	3153
2. 2. 1999	–	–	–	1	1	–	302	–	1028	7	1339
20. 2. 2001	2	7	–	4	–	–	16	–	6	–	35

Lokalizácia. (7285, 500 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Nachádza sa malom kameňolome pri vchode do železničného tunela pod sedlom Dielik.

Popis. Jaskyňa bola odkrytá v priebehu stavby železnice Revúca – Tisovec. Do jaskyne sa vchádza vstupnou vertikálnou puklinou, hlbokou 8 m. Zo vstupnej pukliny malým prielezom pokračuje jaskyňa do hlavného ťahu, jaskyňa je veľmi sedimentovaná blatom.

Výskum netopierov. Jaskyňa sa kontroluje od roku 1992.

Zhrnutie poznatkov. Stredne významné zimovisko so zaznamenaným výskytom 5 druhov (tab. 9). Početne najviac je zastúpený *R. hipposideros*.

Stav ochrany. Leží v NP Muránska planina. Vchod je uzatvorený oceľovými dverami.

Ďalšie údaje. 9. 6. 1975 – *Rhip* (1†). Netting: 5. 10. 1993 – *Mbech* (1), *Mda* (2).

Jaskyne v Javorníkovej doline

Názvy lokalít. Jaskyne Javorníková č. 12, 13, 14, 19.

Lokalizácia. (7285, ca 470–600 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Jaskyne sa nachádzajú v tiesňave Javorníkovej doliny v rôznych výškach od jej dna. **Javorníková č. 12, 13 a 14** sa nachádzajú v úvodnej, kaňonovitej časti Javorníkovej doliny. **Javorníková č. 12** leží v kotlovitom rozšírení dolinky na pravej strane asi 5 m nad hladinou. **Javorníková č. 13** sa nachádza na pravej strane potoka (3 m nad hladinou) po prúde na predchádzajúcou lokalitou. **Javorníková č. 14** – leží na ľavej strane nad skalnou suťou (ca. 10 m úroveň potoka). **Javorníková č. 19** sa nachádza pod skalnou stenou na ľavej strane potoka asi 30 m nad jeho hladinou v strednej časti doliny.

Popis. Vo všetkých prípadoch ide o malé jaskyne s dĺžkou len niekoľko metrov, vzniknuté buď eróznou činnosťou potoka alebo ide o svahové jaskynky. **Javorníková č. 12** – malá jaskynka so zvyškami osídlenia v 2. sv. vojne. **Javorníková č. 13** – jaskyňa má veľký vstupný portál (8 m) trojuholníkového tvaru, ktorý pokračuje chodbou s dĺžkou 12 m. **Javorníková č. 14** – patrí k najväčším krasovým dutinám doliny. Pozostáva z priestrannej sály, ktorá má v strope okno. **Javorníková č. 19** – má dva vchody, ktoré ústia do dvoch, samostatnou nízkou chodbou prepojených priestraných priestorov.

Výskum netopierov. Najviac kontrol sa uskutočnilo v Javorníkovej č. 19, ostatné jaskynky sú sledované príležitostne.

Zhrnutie poznatkov. Zaznamenané len jednotlivé kusy *R. hipposideros* (tab. 8).

Stav ochrany. Jaskyne sú pomerne často navštevované turistami prechádzajúcimi dolinou. Súčasť NPR Javorníková v NP Muránska planina.

Ďalšie údaje. 6. 4. 1979 – *Rhip* (1), 7. 8. 1998 – *Rhip* (1). Netting: 7. 8. 1998 – *Moxy* (1), *Mmyo* (1), *Bbar* (2), *Ppip* (2).

Tab. 7. Výsledky zimných sčítaní netopierov v jaskyni Martincová č. 25

Dátum / druh	Rhip	Mbec	Mmyo	Mdau	Mdas	Mm/b	Msp.	Eser	Enil	Bbar	Paur	indet.	spolu
5. 2. 1988	3	–	247	–	1	–	–	–	1	1	–	–	252
20. 11. 1992	–	–	143	–	–	–	–	–	–	–	–	–	143
17. 2. 1994	1	–	151	1	–	–	–	1	1	23	–	–	178
14. 2. 1995	–	–	194	–	3	–	–	–	–	10	2	–	209
27. 1. 1996	3	1	302	–	–	–	–	2	–	8	2	–	318
26. 1. 1997	2	–	356	–	1	–	–	–	–	2	–	–	361
28. 1. 1998	2	–	265	–	–	–	–	–	–	2	–	–	269
2. 2. 1999	3	1	293	–	–	–	1	–	–	11	–	1	309
2. 2. 2000	5	–	255	–	–	–	–	–	–	9	–	–	269
2. 2. 2001	9	–	253	–	–	2	–	–	–	–	–	–	264

Martincová č. 25

Alternatívny názov. Martincova I.

Lokalizácia. (7285, 820 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Vchod do jaskyne sa nachádza v závere doliny Martincová, na jej pravej strane pod poslednými skalami.

Popis. Celková dĺžka jaskyne je 55 m. Jaskyňu tvoria dve sály (Vstupná a Hlavná), ktoré sú spojené nízkou spojovacou chobou. Hlavná sála je rozsiahla a vysoká.

Výskum netopierov. Súvislý sčítací rad je od roku 1992, predtým sú údaje z rokov 1979 a 1988.

Zhrnutie poznatkov. Najvýznamnejšie zimovisko Muránskej planiny z hľadiska zimovania *Myotis myotis* (tab. 7). Uvedený druh tu zimuje v agregáciách vo vysokých počtoch (138–356 jedincov). Okrem neho zaznamenaná hibernácia jednotlivých kusov prevažne „horských“ resp. „chladnomilných“ druhov netopierov (*M. bechsteini*, *M. dasycneme*, *P. auritus*, *B. barbastellus*, *E. nilssonii*).

Stav ochrany. Jaskyňa je zriedka navštevovaná.

Ďalšie údaje. 10. 4. 1979 – *Mmyo* (250), 24. 9. 1980 – *Mmyo* (230), *Moxy* (2), *Mdas* (1), *Bbar* (1), 5. 10. 1993 – *Mmyo* (41), 4. 11. 1993 – *Rhip* (1), *Mmyo* (138), *Mdau* (1), 29. 11. 1996 – *Rhip* (1), *Mmyo* (205), *Mnat* (1), *Mdas* (1), *Bbar* (3), 5. 10. 1993 – *Mmyo* (41). **Netting:** 5. 10. 1993 – *Mmyo* (12), *Moxy* (1), *Mdas* (1), *Bbar* (13), *Enil* (1), *Eser* (1), *Paur* (4), .

Paseky

Alternatívne názvy. Husleho II., Pri Husleho j.

Lokalizácia. (7285, 500 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Jaskyňa sa nachádza tesne nad lesnou cestou vedúcou od tunela pod Dielikom k žrebčínu Paseky.

Popis. Jaskyňa speleologicky nebola dosiaľ dokumentovaná. Tvorí ju jedna šikmá, strmo klesajúca chodba, vytvorená na vysokej pukline.

Výskum netopierov. Jaskyňa bola kontrolovaná v zime 1994/95 (Uhrin, Benda), 1996/97 (Uhrin, Lehotská) a 1998/99 (Uhrin, Benda).

Zhrnutie poznatkov. Potvrdená hibernácia dvoch druhov, málo významné zimovisko (tab. 8).

Prandlovo

Alternatívny názov. Dielik.

Lokalizácia. (7285, 570 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Vchod do jaskyne sa nachádza v listnatom lese pod kameňolomom v sedle Dielik.

Popis. Suchá, inaktívna jaskyňa s dĺžkou 400 m. V jaskyni sa okrem vstupnej, strmo klesajúcej chodby, nachádzajú len meandrovité plazivkovité chodby menších rozmerov.

Výskum netopierov. Od roku 1993 uskutočnených celkom 5 návštev lokality.

Zhrnutie poznatkov. Okrem pravidelne zimujúceho podkovára malého (*R. hipposideros*) sa v jaskyni vyskytla aj *B. barbastellus* (tab. 8).

Štav ochrany. Málo navštevovaná lokalita. Vchod neuzatvorený, súčasť NP Muránska planina.

Ďalšie údaje. 9. 6. 1975 – *Enil* (1†).

Tab. 8. Výsledky zimných sčítaní netopierov na lokalitách v okolí Dielika

Lokalita	dátum / druh	<i>Rfer</i>	<i>Rhip</i>	<i>Mmyo</i>	<i>Mema</i>	<i>Enil</i>	<i>Ppip</i>	<i>Paur</i>	<i>Bbar</i>	indet.	spolu
Husleho j.	20. 2. 1993	1	42	2	–	–	–	1	–	–	46
	1. 1995	–	32	1	–	–	–	1	–	–	34
	27. 1. 1996	1	37	3	–	–	–	–	–	–	41
	25. 1. 1997	1	28	4	–	–	–	–	–	–	33
	28. 1. 1998	1	23	2	1	–	–	–	–	–	27
	2. 2. 1999	1	31	4	–	–	–	2	–	–	38
	2. 2. 2000	1	29	–	1	–	–	–	–	–	31
2. 2. 2001	–	47	1	1	–	–	–	–	–	49	
Javorníková 12	22. 11. 1999	–	2	–	–	–	–	–	–	–	2
Javorníková 13	22. 11. 1999	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Javorníková 14	22. 11. 1999	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Javorníková 19	28. 1. 1993	–	7	–	–	–	–	–	–	–	7
	20. 11. 1993	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1
	20. 11. 1994	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1
	22. 11. 1999	–	6	–	–	–	–	–	–	–	6
Paseky	8. 12. 1994	–	8	–	–	–	–	–	–	–	8
	29. 11. 1996	–	2	–	–	–	–	–	–	–	2
	2. 2. 1999	–	8	1	–	–	–	1	–	–	10
	3. 2. 2001	–	8	1	–	–	–	–	–	–	9
Prandlovo	30. 1. 1993	–	17	–	–	–	–	–	–	–	17
	4. 11. 1993	–	12	–	–	–	–	–	–	–	12
	11. 3. 1997	–	7	–	–	–	–	–	1	–	8
	2. 2. 1999	–	6	–	–	–	–	–	–	–	6
	4. 2. 2000	–	7	–	–	–	–	–	2	–	9
	2. 2. 2001	–	5	–	–	–	–	–	1	–	6
Šarkanica	5. 2. 1988	–	–	–	–	1	–	–	–	–	1
	17. 2. 1994	1	–	–	–	–	–	–	–	1	2
	14. 2. 1995	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1
	25. 1. 1997	–	–	–	–	–	1	–	–	–	1
	28. 1. 1998	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1
	2. 2. 1999	–	–	–	–	–	1	–	–	–	1
	2. 2. 2000	–	1	–	–	–	–	1	1	1	3
	2. 2. 2001	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Vlčia diera	28. 1. 1993	–	2	2	–	–	–	1	–	–	5
	20. 11. 1994	–	4	–	–	–	–	–	–	–	4
	6. 3. 1999	–	3	–	–	–	–	–	–	–	3
	1. 2. 2000	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1
	3. 2. 2001	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1

Šarkanica

Lokalizácia. (7285, ca. 700 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Nachádza sa vysoko v svahu na pravej strane doliny Martinová približne v polovici jej dĺžky.

Popis. Ide o vysoký previs s veľkým portálom, viditeľným z dna doliny.

Výskum netopierov. Jaskyňa je kontrolovaná predovšetkým za účelom zberu vývržkov *S. aluco* (pozri napr. Obuch 1985a, b, 1994, 1997).

Zhrnutie poznatkov. Pravdepodobne len príležitostné zimovisko (priestor premfza), napriek tomu zaznamenaná hibernácia jednotlivých exemplárov 5 druhov netopierov (tab. 8).

Stav ochrany. Lokalita málo navštevovaná.

Ďalšie údaje. 30. 10. 1981 – *Rhip* (2), 29. 11. 1996 – neg.

Vlčia diera

Alternatívne názvy. Vlčia jama, Vlčia jaskyňa.

Lokalizácia. (7285, 442 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Jaskyňa sa nachádza v od žrebčína Paseky v poraste listnatého lesa. Prístup k vchodu je možný svahom nad cestou oproti zachytenej vyvieracke Kadlubné pri ceste Dielik – Muráň.

Popis. Pripasťovitý vchod sa nachádza v plytkom lievikovitom závrte, z ktorého jaskyňa pokračuje zvislým stupňom do dvoch menších sálok s hráškovitou výzdobou a mäkkým sintrom.

Výskum netopierov. Lokalita kontrolovaná v zime 1993/94 (Uhrin), 1994/95 (Uhrin, Benda), 1998/99 (Uhrin) a 1999/2000 (Brinzík).

Zhrnutie poznatkov. Málo významné zimovisko, zimovanie 3 druhov netopierov (tab. 8).

Stav ochrany. Málo navštevovaná, neohrozovaná lokalita.

H r d z a v á d o l i n a

Brestová jaskyňa

Alternatívny názov. Hurbanovská jaskyňa.

Lokalizácia. (7286, 550 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Nachádza sa pod výrazným skalnými stenami Vrbjarky na pravom svahu Hrdzavej doliny.

Popis. Dĺžka približne 75 m. V jaskyni sa ukrývali hurbanovskí povstalci (Kámen 1969).

Výskum netopierov. Prvé údaje o zimnom výskyte netopierov v jaskyni sú z roku 1975 (Hanák & Anděra 1980, Horáček et al. 1979), pravidelne je jaskyňa kontrolovaná od roku 1993.

Tab. 9. Výsledky zimných sčítaní netopierov v Brestovej jaskyni

Dátum / druh	<i>Rfer</i>	<i>Rhip</i>	<i>Mmyo</i>	<i>Moxy</i>	<i>Mm/o</i>	<i>Mdau</i>	<i>Bbar</i>	<i>Paur</i>	<i>Psp.</i>	indet.	spolu
15. 2. 1975	–	9	13	1	–	–	2	–	–	–	25
17. 2. 1993	–	9	2	–	–	–	–	–	–	–	11
7. 2. 1994	–	16	–	–	–	–	–	–	–	–	16
1. 2. 1995	–	14	11	–	–	–	–	1	–	1	27
27. 2. 1996	–	19	15	–	–	1	3	–	1	–	39
13. 3. 1997	–	26	2	–	–	–	–	–	–	–	28
28. 1. 1998	–	18	8	–	1	–	–	–	–	–	27
4. 1. 1999	1	16	16	–	–	–	10	–	–	2	45
12. 1. 2000	4	19	17	–	–	–	9	–	–	–	49
2. 2. 2001	3	20	10	–	–	–	6	–	–	–	39

Zhrnutie poznatkov. Hodnoverne sa tu dokumentovala hibernácia 7 druhov netopierov (tab. 9). Najpočetnejšími druhmi sú *R. hipposideros* a *M. myotis*, u ktorých je možné konštatovať mierny nárast početnosti za sledované obdobie.

Stav ochrany. Lokalita je súčasťou NPR Hrdzavá v NP Muránska planina. V zimnom období nie je vzhľadom na náročnosť prístupu navštevovaná.

Ďalšie údaje. 10. 6. 1975 – *Rhip* (1†), 15. 2. 1975, 10. 6. 1976 – *Mschr* (stopy po kolónii), 23. 12. 1992 – *Rhip* (9), *Mmyo* (14), 2. 5. 1993 – *Rfer* (1), 23. 11. 1993 – *Rhip* (16), *Mmyo* (2), indet. (1), 23. 4. 1994 – *Rhip* (7), 8. 12. 1994 – *Rfer* (1), *Rhip* (18), *Mmyo* (15), *Moxy* (2), *Myotis* sp. (2). **Netting:** 17. 7. 1978 – *Rfer* (3), *Rhip* (1), *Mschr* (1), 1. 4. 1993 – *Rhip* (9), *Paus*, 18. 4. 1993 – *Rhip* (2), *Mmyo* (1), *Mema* (3), *Mdau* (1), *Bbar* (4), *Paur* (1), 2. 5. 1993 – *Rfer*, *Rhip* (2), 19. 5. 1993 – *Mdas* (1), 23. 4. 1994 – *Rhip* (2), *Mmys* (2), *Mbech* (1), *Mmyo* (1), 22. 5. 1994 – *Moxy*, *Mnat* (1), 1. 9. 1994 – *Rfer*, *Mdas* (2), *Mbra* (2), 7. 6. 1995 – *Rhip* (1), *Moxy*, *Mema* (2), 27. 5. 1995 – *Enil* (1), 25. 7. 1995 – *Ppip* (1).

Decembrová jaskyňa

Alternatívny názov. Jaskyňa oproti Turni.

Lokalizácia. (7286, ca. 600 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Jaskyňa sa nachádza na pravej strane Hrdzavej doliny pod skalnou stenou oproti výrazného samostatného skalného útvaru nazývaného Tureň, ktorý leží na opačnej strane doliny.

Popis. Jaskyňa je ca. 30 m dlhá. Vnútorne priestory sú vysoké ca. 3 m a široké 1–2 m. Nebola dosiaľ speleologicky preskúmaná.

Výskum netopierov. Lokalita kontrolovaná v zimách 1998/1999 a 1999/2000 (tab. 10).

Zhrnutie poznatkov. Lokalita nemá väčší význam. Ide o príležitostné zimovisko štrbinových druhov (*M. mystacinus/brandtii*, *B. barbastellus*).

Stav ochrany. Súčasť NPR Hrdzavá v NP Muránska planina. Lokalita bola nájdená v roku 1999, pričom jej otvor sa ťažko lokalizuje. Nie je navštevovaná.

Jaskyňa pod Kľakom

Lokalizácia. (7285, 1280 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Nachádza sa v skalách záveru Hrdzavej doliny pod vrchom Kľak a Červená. Prístup k vchodu je možný odbočením z červeno značenej tursitickej cesty Nižná Kľaková – Studňa.

Popis. Jaskyňa bola objavená v roku 1993 (Meško 1993). Z vchodu s rozmermi 3,5×2,5–3,5 m pokračuje nízkym prielezom do hlavných častí (Sintrová sieň, Chrám). Z Chrámu jaskyňa pokračuje priepaťou s hĺbkou takmer 18 m do Katkinho domu.

Výskum netopierov. Zoologický prieskum sa uskutočňoval súběžne s objavovaním jaskyne. Získalo sa tak aj niekoľko záznamov zo zimného obdobia (Uhrin 1997). Z jaskyne je spracovaný bohatý osteologický materiál (Obuch & Uhrin 1996).

Zhrnutie poznatkov. 23. 1. 1994 – *Rhip* (1), *Mmyo* (31), *Moxy* (1). Zaznamenalo sa zimovanie troch druhov (*Rhinolophus hipposideros*, *Myotis oxygnathus* a *Myotis myotis*) pričom z hľadiska početnosti druhu *Myotis myotis* sa radí medzi významnejšie zimoviská s početnosťou niekoľko desiatok jedincov.

Stav ochrany. Jaskyňa je prístupná len speleoalpinisticky.

Ďalšie údaje. **Netting:** 27. 8. 1994 – *Mmyo* (2).

Kutacia jaskyňa

Alternatívny názov. Kutačka.

Lokalizácia. (7286, 700 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Jaskyňa sa nachádza v ústí Hrdzavej doliny v skalnej stene nad Brestovou jaskyňou.

Popis. Vchod jaskyne je 1, 25 m široký a 1, 4 m vysoký.

Výskum netopierov. Jaskyňa bola príležitostne kontrolovaná počas kontrol Brestovej jaskyne.

Zhrnutie poznatkov. 4. 1. 1999 – neg., 2. 2. 2001 – *Rhip* (1).

Malá jaskyňa v Brestovej

Lokalizácia. (7286, 750 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Nachádza sa na J okraji skalného defilé Vrbjarky nad Brestovou jaskyňou.

Popis. Ide o malý priestor s dĺžkou ca. 4,7 m (Uhrin et al. 1997).

Výskum netopierov a zhrnutie poznatkov. 23. 12. 1992 – *Rhip* (1). Priestor bol kontrolovaný len v jednej zime, pravdepodobne príležitostné zimovisko (Uhrin 1995).

Stav ochrany. Málo významná jaskyňa, súčasť NPR Hrdzavá v NP Muránska planina.

Modrá jaskyňa

Lokalizácia. (7286, 825 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Nachádza sa v severnej časti oblasti Mäsiarske skaly.

Popis. Priestor jaskyne má podlhovastý tvar, založený na výraznej skalnej pukline s hĺbkou približne 20 m. Jaskyňa nebola dosiaľ speleologicky zdokumentovaná.

Výskum netopierov. Lokalita kontrolovaná len v zime 1999/2000 (tab. 10).

Zhrnutie poznatkov. Lokalita nemá väčší význam. Ide o príležitostné zimovisko štrbinových druhov (*Myotis mystacinus/brandtii*, *Barbastella barbastellus*).

Stav ochrany. Jaskyňa je súčasťou NPR Hrdzavá v NP Muránska planina.

Na Osiskách

Alternatívne názvy. Líščia diera, Muránska jaskyňa.

Lokalizácia. (7286, 530 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Nachádza sa v svahu listnatého lesa nad účelovou komunikáciou vedúcou z Muráňa na Veľkú lúku.

Popis. Vchod jaskyne je nenápadný, len 0,6 m vysoký a 1 m široký (Kámen 1959). Krátka vstupná chodba má horizontálny charakter, končí po 10 m 6 m hlbokou priepasťou. Od jej dna pokračuje jaskyňa dvoma smermi. Naväčším priestorom v jaskyni je Veľká sála, dlhá 15 m. Celková dĺžka jaskyne je 101 m.

Výskum netopierov. Zimný monitoring sa realizuje od roku 1993.

Zhrnutie poznatkov. Dosiaľ zistená hibernácia 10 druhov netopierov (tab. 10). Najpočetnejším druhom je *R. hipposideros*.

Ďalšie údaje. 17. 11. 1993 – *Rfer* (1), *Rhip* (17), *Paur* (1), 7. 6. 1975 – *Rhip* (6), 29. 11. 1996 – *Rfer* (1), *Rhip* (28), *Mmyo* (2). **Netting:** 16. 8. 1974 – *Rhip* (2), 7. 6. 1975 – *Rhip* (3), 18. 7. 1978 – *Rhip* (1), 26. 4. 1993 – *Rhip* (14).

Stav ochrany. Často navštevovaná.

Piecky

Lokalizácia. (7286, 570 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Malá jaskynka v roklíne Piecky. Leží na vyústení doliny do skalnatej lesostepi.

Popis. Krátka plazivkovitá jaskyňa, tvorená jednou chodbou dlhou ca. 8 m.

Výskum netopierov. Jediný, náhodný záznam.

Zhrnutie poznatkov. 26. 2. 2000 – *Paur* (1). Príležitostné, nevýznamné zimovisko.

Stav ochrany. Súčasť NPR Poludnica v NP Muránska planina.

Veľká Rúťivá jaskyňa

Lokalizácia. (7286, 800 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Nachádza sa v severnej časti oblasti Mäsiarske skaly pod Modrou jaskyňou.

Popis. Jaskyňu tvoria priestory v balvanovitom závale pod Mäsiarskymi skalami. Jaskyňa nebola dosiaľ speleologicky zdokumentovaná.

Výskum netopierov. Uskutočnené boli dve kontroly v zimnom období.

Zhrnutie poznatkov. V zimnom období zistený len podkovár malý, ktorý jaskyňu osídľuje aj v lete (tab. 10).

Stav ochrany. Jaskyňa je súčasťou NPR Hrdzavá v NP Muránska planina.

Ďalšie údaje. 11. 7. 1995 – *Rhip* (5).

Výkop a štrbina pri Kutacej jaskyni

Lokalizácia. (7286, ca. 500 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Výkop sa nachádza bezprostredne pod skalným defilé Vrbjarky približne 50 m nad Brestovou jaskyňou. Skalná štrbina je v stene vo výške cca 3 m od päty skalnej chodby.

Popis. Výkop tvorí malý podzemný priestor, vniknutý speleologickým sondovaním s dĺžkou ca. 5 m. Má charakter nízkej plazivkovitej chodby.

Výskum netopierov. Priestor výkopu bol kontrolovaný len v zime 1998/1999. V sezóne 2000/01 bol v štrbine v stene pozorovaný jeden ex. *N. noctula* pri opakovanom nalietavaní do nej, kam nakoniec aj zaliezol.

Zhrnutie poznatkov. Výkop: 4. 1. 1999 – *Paur* (1). Štrbina: 2. 2. 2001 – *Nnoc* (1).

Stav ochrany. V jaskyniarskych prácach na tejto lokalite sa nepokračuje, súčasť NPR Hrdzavá v NP Muránska planina.

Tab. 10. Výsledky zimných sčítaní netopierov v jaskyniach v Hrdzavej doline

Lokalita	dátum / druh	<i>Rfer</i>	<i>Rhip</i>	<i>Mmyo</i>	<i>Mbech</i>	<i>Mnat</i>	<i>Mema</i>	<i>Mmys</i>	<i>Mmb</i>	<i>Mdau</i>	<i>Paur</i>	<i>Paus</i>	<i>Bbar</i>	spolu
Decembrová j.	7. 1. 1999	–	1	–	–	–	–	1	–	–	–	–	1	2
	12. 1. 2000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
J. na Osiskách	14. 2. 1975	5	12	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	17
	19. 2. 1993	1	18	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	20
	7. 2. 1994	1	24	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–	26
	1. 2. 1995	2	24	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	27
	7. 1. 1996	4	17	1	–	–	–	–	–	1	1	–	–	26
	25. 1. 1997	3	21	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	25
	28. 1. 1998	1	19	3	–	–	–	–	–	–	–	–	1	24
	2. 2. 1999	1	10	3	–	1	1	–	–	2	–	–	–	18
	2. 2. 2000	1	8	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	10
	2. 2. 2001	1	3	1	–	–	–	–	–	3	–	–	–	8
Modrá jaskyňa	14. 3. 1999	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	1
	12. 1. 2000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	1
Veľká rúťivá j.	14. 3. 1999	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1
	12. 1. 2000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–

Vrcholová časť plošiny Muránskej planiny

Bobačka

Alternatívne názvy. Nová Bobačka, Stará Bobačka.

Lokalizácia. (7286, 767 a 780 m n. m) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muránska Huta. Nachádza sa v závere rovnomennej dolinky ústiacej k obci Muránska Huta.

Popis. Najvýznamnejšia jaskyňa Muránskej planiny. Ide o rozsiahlu výverovú, fluviokrasovú jaskyňu s dĺžkou 3036 m. Jaskyňa má bohatú výzdobu, aktívny podzemný tok. Staršie časti jaskyne boli známe obyvateľom a turistom dlhé obdobie (Lalkovič 1994), hlavná časť jaskyne bola objavená speleopotápačskými technikami (Hochmuth 1998, 2000, Sasvári 1976). Speleologické výsledky výskumu spolu s opismi jaskyne sú uverejnené vo viacerých prácach (napr. Kámen 1955, 1968, Kováč & Merta 1993), najnovšie objavy z roku 2000 publikoval Šmída et al. (2000).

Výskum netopierov. Záznamy zo zimného obdobia pochádzajú od roku 1975. U starších údajov nie je jasné, z ktorých častí jaskyne pochádzajú, od roku 1992 sa monitorujú jednotlivé časti spravidla samostatne (Bobačka stará a Bobačka nová). V novej časti sa kontroluje hlavný ťah jaskyne až po vodopád a spodné úrovne od Ypsilonky po Perlovú chodbu.

Zhrnutie poznatkov. Významné zimovisko s vysokou druhovou diverzitou (13 druhov) (tab. 11). Najpočetnejšími druhmi sú *R. hipposideros* a *M. myotis*, zistené boli aj vzácnejšie druhy (napr. *M. dasycneme*, *E. nilssonii*).

Tab. 11. Výsledky zimných sčítaní netopierov v Bobačke

Dátum/druh	Rfer	Rhip	Mnyo	Moxy	Mnat	Mema	Mmys	Mdau	Mdas	Msp.	Eser	Enil	Bbar	Paur	Psp.	spolu
20. 2. 1974	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	4	–	–	4
15. 2. 1975	–	14	14	4	–	–	–	–	–	–	–	–	2	–	–	34
20. 2. 1979	–	6	14	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	20
5. 2. 1988	–	9	18	–	1	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	30
Nová Bobačka																
7. 1. 1982	1	29	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	35
7. 3. 1993	5	54	11	1	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	73
6. 2. 1994	2	55	5	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–	–	1	64
15. 2. 1995	5	56	12	–	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	74
29. 1. 1996	7	71	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	83
26. 1. 1997	9	97	6	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	113
28. 1. 1998	6	72	4	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	82
2. 2. 1999	6	77	5	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	–	90
2. 2. 2000	4	91	12	–	–	2	–	–	–	–	–	–	–	1	–	110
3. 2. 2001	4	95	6	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	106
Stará Bobačka																
26. 1. 1993	–	8	11	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	20
14. 2. 1995	1	19	14	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	–	–	36
29. 1. 1996	1	26	19	–	–	–	–	–	–	–	2	1	2	–	–	51
26. 1. 1997	1	24	11	–	–	1	–	–	–	–	–	–	3	–	–	40
28. 1. 1998	1	58	9	–	–	–	–	–	–	1	–	–	6	–	–	75
2. 2. 1999	1	43	13	–	1	–	–	–	1	–	–	–	6	2	–	67
2. 2. 2000	3	35	9	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3	–	–	50
15. 2. 2001	1	36	4	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	42

Stav ochrany. Oba vchody jaskyne sú zatvorené mrežami v dobrom stave. Jaskyňa je národnou prírodnou pamiatkou.

Ďalšie údaje. 9. 4. 1979 – *Mmyo* (40), 25. 10. 1983 – *Mmyo* (40). **Stará Bobačka:** 7. 10. 1993 – *Mmys* (1), 14. 12. 1993 – *Rfer* (3), *Rhip* (3), *Mmyo* (1), 27. 11. 1994 – *Rfer* (1), *Rhip* (11), *Mmyo* (5), 30. 11. 1996 – *Rfer* (1), *Rhip* (15), *Mmyo* (4), *Bbar* (1). **Nová Bobačka:** 30. 12. 1993 – *Mbra* (1), 6. 10. 1994 – *Rhip* (5), 27. 11. 1994 – *Rfer* (4), *Rhip* (57), *Mmyo* (2), *Mema* (2), *Bbar* (1), 5. 11. 1996 – *Rfer* (4), *Rhip* (19), *Mmyo* (3), 30. 11. 1996 – *Rfer* (5), *Rhip* (82), *Mmyo* (10), *Mdas* (1), *Myotis* sp. (1), 9. 11. 2000 – *Rfer* (3), *Rhip* (53), *Mmyo* (1). **Netting:** 19. 7. 1978 – *Mema* (1), *Bbar* (1), 7. 10. 1993 – *Rhip* (2), *Mmyo* (3), *Mnat* (1), *Mema* (4), *Mdau* (1), *Mbra* (1), *Paur* (2), 19. 9. 1994 – *Rhip* (4), *Mema* (7), *Mmyo* (1).

Bodolová

Lokalizácia. (7286, 1080 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Nachádza sa v blízkosti južného okraja planiny neďaleko lokality Maretkiná v rovnomennej bočnej dolinke.

Popis. Ústie priepasti je na dne krasového lievika rozmerov 7×8 m a vytvára nepravidelný trojuholník. Vlastný otvor priepasti má dve súběžné šachty. Hlavná má prierez 3,5×2 m a vedľajší 1×1 m. Hlavný komín sa ku dnu nepatrne rozširuje a v hĺbke 8 m sa objaví bočný otvor, ktorý súvisí s bočným komínom. Hĺbka priepasti je 33 m (Kámen 1957).

Výskum netopierov. Jaskyňa bola kontrolovaná iba raz v sezóne 2000/2001.

Zhrnutie poznatkov. 31. 12. 2000 – *Enil* (6).

Havrania jaskyňa

Lokalizácia. (7186, 1020 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Šumiac. Jaskyňa sa nachádza na severnej strane Muránskej planiny, tesne pod severnou hranou planiny nad Havraňou dolinou.

Popis. Jaskyňa bola (spolu s jaskyňou Oči a Sintrovou jaskyňou) nájdená v roku 1997 jaskyniarimi Speloklubu Muránska planina. Pozostáva z vstupnej sály so suťovým dnom, z ktorého pokračuje jedna horizontálna chodba.

Výskum netopierov. Lokalita kontrolovaná v zime 1997/98 (v dvoch termínoch Uhrin, Kotlarčík a v druhom termíne Kotlarčík, Breznaník), 1998/99 (Uhrin) a 1999/2000 (Uhrin, Hapl, Koch).

Zhrnutie poznatkov. Doposiaľ bolo zistené zimovanie 7 druhov (tab. 12).

Stav ochrany. Voľne prístupná lokalita. Vchod jaskyne sa však ťažko vyhľadáva a nachádza sa vo veľmi ťažkom teréne.

Ďalšie údaje. 15. 2. 1998 – *Enil* (2), *Paur* (1).

Jaskyňa pri štrbavej lebke

Lokalizácia. (7286, ca. 790 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muránska Huta. Nachádza sa v lesnom poraste asi 70 m nad jaskyňou Bobačka.

Popis. Dvojvchodová jaskyňa, končiaca sa neprieleznou plazivkou (Uhrin et al. 1997).

Výskum netopierov. Jediný záznam z roku 1994.

Zhrnutie poznatkov. 1. 10. 1994 – *Rhip* (1).

Stav ochrany. Málo významná lokalita.

Javoriny

Alternatívne názvy. Priepasť v gypse, Jánošíková priepasť.

Lokalizácia. (7286, 870 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muránska Huta. Priepasť sa nachádza južne od sedla Javorina asi 60–70 m od štátnej cesty v blízkosti dopravnej značky označujúcej hranicu okresov Brezno a Revúca.

Popis. Vchod priepasti leží pod 10 m skalnou stenou zlomového charakteru medzi zaklivenými balvanmi. V hornej časti je priepasť pomerne priestorná a má valcovitý tvar, ten sa smerom dole postupne zužuje. Priepasť má hĺbku 28,5 m.

Výskum netopierov. Zimné sčítanie netopierov tu uskutočnil v roku 1993 Uhrin. Pred vchodom jaskyne sa v rokoch 1999 a 2000 niekoľkokrát uskutočnil odchyt netopierov, pri ktorom bola zistená prítomnosť 7 druhov netopierov.

Zhrnutie poznatkov. 31. 1. 1993 – *Mmyo* (1), *Mdau* (1), indet. (1). V jaskyni bolo celkom zistených 7 druhov netopierov, z ktorých 2 druhy boli zistené aj počas zimovania.

Stav ochrany. Vzhľadom na odľahlosť a ťažký zostup do jaskyne (priepasť) nie je lokalita navštevovaná, súčasť NP Muránska planina.

Ďalšie údaje. Netting: 13. 9. 1999 – *Mmyo* (2), *Mbech* (2), *Mdau* (2), *Paur* (2), 18. 8. 2000 – *Rhip* (3), *Mbech* (5), *Mmyo* (4), *Mmys* (1), *Mdau* (1), *Mdas* (2).

Jelenia priepasť

Lokalizácia. (7286, 1070 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Vchod jaskyne sa nachádza na Z okraji lúky Zadný Vohan.

Popis. Priepasťovitá jaskyňa s celkovou dĺžkou chodieb 323 m a prevýšením 55 m. Do jaskyne sa vstupuje otvorom na dne lievikovitej krasovej jamy do vstupnej priepasti. Za ňou jaskyňa stále klesá a rozvetvuje sa na chodby horizontálneho charakteru (Kámen 1971, Mitter 1971).

Výskum netopierov. Jaskyňa bola kontrolovaná v zime 1992/1993 a 1993/1994 (Uhrin).

Zhrnutie poznatkov. V jaskyni bolo zistené zimovanie 7 druhov netopierov (tab. 12).

Stav ochrany. Jaskyňa je prístupná len s lezeckou technikou.

Ďalšie údaje. Netting: 26. 7. 2001 – *Rfer* (1 obs. a det.), *Paur* (1).

Macova jaskyňa

Alternatívny názov. Priehalina (nesprávny názov použitý autormi vo výsledkoch zimného sčítania netopierov na Slovensku 1999/2000 – Lehotská 2000).

Lokalizácia. (7286, 890 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Vchod leží 520 m SV od kóty Macov vrch v SV svahu dolinky Spoločná pod lesnou cestou na dne strmého závrhu.

Popis. Jaskyňa leží v dolinke pod lokalitou Priehalina, na pravej strane doliny vo svahu v malej bočnej dolinke. Otvor jaskyne je skrytý v lesnom poraste. Z otvoru strmo klesá priestranná chodba do priestornej siene. Jaskyňa je ca. 30 m dlhá (Kámen 1970a).

Zhrnutie poznatkov. Jaskyňa bola s ohľadom na netopiere prvýkrát skúmaná v roku 1999 (tab. 12). V tom istom roku sa pred jaskyňou uskutočnil odchyt netopierov. Významný je nález zimujúceho *M. dasycneme*.

Stav ochrany. Vzhľadom k ťažkej lokalizácii, náročnému terénu a ťažkému zostupu do jaskyne, nie je táto jaskyňa atakovaná ľudskou činnosťou.

Ďalšie údaje. Netting: 14. 9. 1999 – *Mmyo* (3), *Paur* (4).

Machnatá

Alternatívny názov. Zbojnická jaskyňa.

Lokalizácia. (7285, 1260 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Závadka nad Hronom. Leží 550 m S od kóty Kl'ak (1408 m) pod skalným bralom severného okraja Muránskej planiny.

Tab. 13. Výsledky zimných sčítaní netopierov v jaskyniach vrcholovej plošiny Muránskej planina

Lokalita	dátum / druh	Rhip	Mmyo	Mbech	Mnat	Mm/b	Mclau	Mclás	Msp.	Eser	Enil	Paur	Paus	Psp.	Ebar	indet.	spolu
Havrania j.	3. 1. 1998	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	2	-	-	2	-	5
	3. 1. 1999	-	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	3
	20. 1. 2000	1	1	-	-	2	-	-	-	1	1	-	-	-	5	-	11
	19. 1. 2001	-	-	1	3	-	-	1	-	-	3	-	-	-	4	-	12
Jelenia p.	9. 2. 1993	3	10	-	1	3	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	18
	5. 11. 1993	-	4	-	-	1	1	-	-	-	1	1	-	-	-	-	8
	19. 1. 2001	8	26	-	-	3	1	-	-	-	2	1	-	-	-	-	41
Macova j.	14. 12. 1999	-	2	-	-	1	-	1	-	-	6	-	-	1	-	-	11
	17. 2. 2001	-	5	-	-	-	-	-	-	-	3	-	-	-	-	1	9
Machnatá	10. 12. 1993	-	23	-	-	1	-	-	-	-	2	-	-	-	-	1	25
	18. 1. 1997	-	20	-	-	-	-	-	2	-	2	-	-	-	2	3	29
	19. 2. 1998	-	20	-	-	4	-	-	-	-	6	2	-	-	1	-	33
Oči	15. 2. 1998	-	13	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	15
	3. 1. 1999	-	12	-	-	1	-	-	-	1	1	1	-	-	-	-	16
	20. 1. 2000	-	10	-	-	1	-	-	-	2	-	-	-	-	1	-	13
	19. 1. 2001	-	15	-	-	-	-	-	-	1	1	-	-	-	1	-	18
Ponorová	31. 12. 1998	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2
	19. 12. 1999	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	2
Studňa	11. 12. 1998	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	1	1	-	1	-	4
	5. 1. 2001	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	-	-	4	-	7

Popis. Celková dĺžka jaskyne je 154 m s relatívnou hĺbkou 80 m od vchodu (Kámen 1963, Kováč 1989). Jaskyňa v celej dĺžke strmo klesá, netopiere boli hľadané len v časti jaskyne po tzv. Prepadlé, miesto s narušenou drevenou výdrevou (po hľadačoch pokladov).

Výskum netopierov. V jaskyni sa vzhľadom na jej odľahlosť uskutočňujú len nepravidelné kontroly (1993, 1997, 1998).

Zhrnutie poznatkov. Celkom zistené 4 druhy netopierov, faunisticky zaujímavý je výskyt *E. nilssonii* (tab. 12).

Stav ochrany. Súčasť NPR Veľká Stožka.

Oči

Lokalizácia. (7186, 1020 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Šumiac. Jaskyňa sa nachádza na severnej strane Muránskej planiny, tesne pod severnou hranou planiny nad Havraňou dolinou ca. 50–100 m západne od Havranej jaskyne.

Popis. Do jaskyne sa vchádza nízkym vchodom, za ktorým sa po niekoľkých metroch jaskyňa rozširuje do priestraného dómu so sintrovou výzdobou.

Výskum netopierov. Lokalita kontrolovaná v zime 1997/1998 (Uhrin, Kotlarčík), 1998/1999 (Uhrin) a 1999/2000 (Uhrin, Hapl, Koch).

Zhrnutie poznatkov. Doposiaľ bolo zistené zimovanie 6 druhov (tab. 12).

Stav ochrany. Voľne prístupná lokalita. Vchod jaskyne sa však ťažko vyhľadáva a nachádza sa vo veľmi ťažkom teréne.

Ponorová jaskyňa

Alternatívny názov. Ponorná jaskyňa v sedielku.

Lokalizácia. (7286, 920 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Šumiac. Nachádza sa 20 m V od štátnej cesty Muránska Huta – Červená skala v sedle Javoriny pri odbočke na Veľkú lúku.

Popis. Ponorná fluviokrasová jaskyňa s aktívnym vodným tokom. Ponor je situovaný v závere mäkkého slepého údolia, ktorým preteká potôčik. Jaskyňa sa skladá z dvoch siení v korodovaných a erodovaných blokoch, potok preteká vstupnou sieňou a mizne v úzkej štrbinovej chodbe (Skřivánek 1962).

Výskum netopierov. Zimné sčítanie bolo uskutočnené v zimách 1998/1999 a 1999/2000. V roku 1998 sa pred vchodom jaskyne uskutočnil odchyt netopierov.

Sčítavateľa. Matis, Pjenčák (31. 12. 1998), Hapl, Bobáková, Hoza (19. 12. 1999).

Zhrnutie poznatkov. V jaskyni boli doposiaľ zistené dva druhy netopierov, z čoho jeden druh bol potvrdený aj odchytom v letnom období (tab. 12).

Stav ochrany. Jaskyňa je len náhodne a zriedka navštevovaná, čo súvisí aj s komplikovaným a ťažkým postupom v priestoroch jaskyne. V roku 1998 bol vchod jaskyne zahádzaný drevnou hmotou z výchovnej ťažby lesného porastu nad jaskyňou. V tom istom roku bol vchod opätovne očistený. Leží v ochrannom pásme NP Muránska planina.

Ďalšie údaje. Netting: 27. 8. 1998 – Paur (1).

Sintrová jaskyňa

Lokalizácia. (7286, 1010 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Šumiac. Nachádza sa v žľabe Z od jaskyne Oči.

Popis. Jaskyňa je tvorená jednou cca 20 m dlhou chodbou.

Výskum netopierov. Jaskyňa bola prvýkrát kontrolovaná v sezóne 1997/98 jaskyniarimi A. Breznaníkom a D. Kotlarčíkom, ďalšia kontrola bola uskutočnená v sezóne 2000/2001.

Zhrnutie poznatkov. 15. 2. 1998 – neg., 19. 1. 2001 – *Mmys* (1), *Mmys/bra* (2).

Studňa

Alternatívny názov. Ľadová jama.

Lokalizácia. (7286, 1170 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Jaskyňa sa nachádza v blízkosti bývalej horárne na Studni v centrálnej časti Muránskej planiny.

Popis. Vchod jaskyne je na dne hlbokého závrtnu, kde pod skalnou stenou jaskyňa pokračuje asi 50 m dlhou chodbou. Na jej dne sa po celý rok udržiava sneh a ľad. Z chladnej vstupnej časti vedie úzka chodba do teplejšej malej siene, ktorá je netopiermi najčastejšie využívaná. Dĺžka jaskyne je 64 m (Kámen 1971).

Výskum netopierov. Výskyt *Eptesicus nilssonii* udáva bez udania dátumu a početnosti Gulička (1975). Lokalita bola kontrolovaná začiatkom zimy 1998/1999.

Zhrnutie poznatkov. Z jaskyne je doposiaľ známy výskyt 5 druhov netopierov (tab. 12). Lokalita je len nepravidelne kontrolovaná.

Stav ochrany. V blízkosti jaskyne sa nachádza križovatka turistických chodníkov a lokalita je zároveň zaznačená v turistických mapách, preto je aj častejšie navštevovaná. Vzhľadom na veľmi ťažký prístup do zadných častí jaskyne využívaných netopiermi sú tieto miesta navštevované len výnimočne a pravdepodobne len v letnom období. Jaskyňa nemá väčší význam z hľadiska zimovania netopierov, a preto ochranné opatrenie nie sú potrebné.

Zadná Ťuťuríková

Lokalizácia. (7286, 1185 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň.

Popis. Priepastovitá jaskyňa, podzemný priestor tvorí vstupná šachta hlboká 18,5 m a na ňu nadväzujúci priestor. Jaskyňa má celkovú dĺžku 23 m (Kámen 1970b).

Výskum netopierov. Uskutočnená jediná kontrola v roku 1998.

Zhrnutie poznatkov. 17. 2. 1998 – *Mmyo* (3), *Myotis* sp. (1).

Stav ochrany. Jaskyňa je ťažko lokalizovateľná.

Š a n c e

Šance je pomenovanie pre skalnatý, lesostepný svah a hrebeň, predstavujúci juhovýchodný okraj krasovej plošiny Muránskej planiny. Tiahne sa od sedla pod Muránskym hradom smerom k Muránskej Hute odkiaľ pokračuje až k sedlu Javoriny. V celom priestore je evidovaných niekoľko jaskýň, z ktorých len časť bola dosiaľ speleologicky opísaná (Kámen 1965). Väčšina z evidovaných jaskýň bola v zimnom období skontrolovaná, prevažne bez nálezu netopierov.

Jaskyňa Dr. Haninca

Alternatívny názov. Šance X.

Lokalizácia. (7286, 1015 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Vchod do jaskyne leží tesne pod hranou svahu Šance pri lesno rájónovníku č. 41.

Popis. Jaskyňa sa skladá z dvoch samostatných častí. Prvá je 12 m dlhá puklinová jaskyňa smeru V–Z. Druhá časť začína pristrannejším dómom, kde dosahuje výška priestorov ca. 6 m. Ďalej sa dá preniknúť dvoma chodbami, z toho východná je plazivá. Za spojnicou chodieb je ďalší, menší dóm s nátekovou výzdobou. Záver jaskyne tvorí asi 10 m vysoký priestranný komín. Druhá časť má dĺžku 108 m.

Výskum netopierov. Zimné kontroly sa v jaskyni uskutočnili v rokoch 1993 a 1999 (tab. 13).

Zhrnutie poznatkov. V jaskyni boli doposiaľ zistené 4 druhy netopierov. Vzhľadom k rozmerom jaskyne sa tu vyskytuje malý počet zimujúcich jedincov. Netopiere zimujú v chladnom vstupnom dome (v škárach) a v zadnom dome (prevažne *Rhinolophus hipposideros*).

Stav ochrany. Jaskyňa je vzhľadom k svojej odľahlosti len ojedinele navštevovaná. Je súčasťou PR Šance v NP Muránska planina.

Oproti Pytliackej jaskyni

Lokalizácia. (7286, cca 930 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Nachádza sa v skalnom hrebeni Tesnej skaly v Prírodnej rezervácii Šance.

Popis. Jaskyňa sa nachádza cca 100 m juhozápadne od Pytliackej jaskyne. Tvorená je jednou plazivkovitou chodbou dlhou cca 15 m. Jaskyňa nebola dosiaľ speleologicky zdokumentovaná.

Výskum netopierov. Jaskyňa bola kontrolovaná iba raz v sezóne 2000/2001.

Zhrnutie poznatkov. 22. 12. 2000 – *Rhip* (2).

Tab. 13. Výsledky zimných sčítaní netopierov v oblasti Šance

Lokalita	dátum / druh	<i>Rhip</i>	<i>Mmyo</i>	<i>Mm/o</i>	<i>Mm/b</i>	<i>Eser</i>	<i>Bbar</i>	<i>Paur</i>	spolu
J. Dr. Haninca	18. 2. 1993	3	–	–	–	–	–	–	3
	16. 1. 1999	1	–	–	1	1	–	1	4
	22. 12. 2000	5	–	1	1	–	–	1	8
Pytliacka j.	16. 1. 1999	2	–	–	1	–	–	–	3
	22. 12. 2000	–	2	–	1	–	1	–	4

Pytliacka jaskyňa

Alternatívne názvy. Tesná skala VII, Šance VII.

Lokalizácia. (7286, 950 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Jaskyňa sa nachádza JV od Veľkej lúky v PR Šance. Leží v stene výrazného žľabu, viditeľného aj z cesty Muráň – Predná Hora.

Popis. Otvor je orientovaný na Z a leží 1550 m SV od chaty pod muránskym hradom v južnom okraji skalných brál. Jaskyňa je vybudovaná na výraznej pukline, smeru SV–JZ a v zadnej časti sa chodba lomí na V a prudko stúpa až po 50° sklone. V hornej časti je chodba skoro horizontálna a prechádza do slepej chodbičky. Celková dĺžka jaskyne 46 m (Kámen 1971).

Výskum netopierov. Jaskyňa bola kontrolovaná len v zime 1998/1999 (tab. 13).

Zhrnutie poznatkov. V jaskyni boli zistené dva druhy netopierov.

Stav ochrany. Jaskyňa je vzhľadom k svojej odľahlosti len ojedinele navštevovaná. Je súčasťou PR Šance v NP Muránska planina.

Wesselényiho jaskyňa

Alternatívny názov. Tesná skala.

Lokalizácia. (7286, 855 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Nachádza sa v sedle medzi Muránskym hradom a Šancami priamo na turistickom chodníku Predná Hora – Muránsky hrad.

Popis. Malá, nevýznamná jaskynka.

Výskum netopierov. V zimnom období uskutočnená len jedna kontrola.

Zhrnutie poznatkov. 16. 1. 1999 – neg., 1. 1. 2001 – neg. Počas kontrol výskyt zimujúcich netopierov nebol zaznamenaný.

Ďalšie údaje. Netting: 31. 7. 1998 – *Mdau* (1).

Stav ochrany. Pravdepodobne často navštevovaná jaskyňa.

M a l á S t o ť k a

Malá Stožka

Alternatívne názvy. Jaskyňa v Malej Stožke, Malá Stožka II.

Lokalizácia. (7285, 1075 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Vchod leží na skalnou stienkou na severovýchodnej strane Malej Stožky.

Popis. Jaskyňu tvorí jednoduchá chodba, ktorej výška sa v druhej polovici znižuje na približne 1 m. Vo vstupnej sále sa nachádza komín na povrch.

Výskum netopierov. Jaskyňa bola kontrolovaná v zime 1997/1998 (Lehotská, Bogár, Poláčková) a 1999/2000 (Hapl, Pochop, Bobáková).

Zhrnutie poznatkov. Jaskyňa je pravdepodobne stabilným zimoviskom *Rhinolophus hiposideros*. Celkovo tu bolo zaznamenané zimovanie troch druhov (tab. 16).

Stav ochrany. Jaskyňa sa nachádza v NPR Malá Stožka. Príležitostne je navštevovaná trampami.

Ďalšie údaje. 4. 4. 1976 – *Rhip* (3), 19. 5. 1980 – *Rhip* (1).

Priepasť na Malej Stožke

Lokalizácia. (7285, 1020 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Nachádza sa na V svahu Malej Stožky v jeho hornej časti. Ťažko lokalizovateľná.

Popis. Jaskyňa má priepast'ovitý charakter, nebola dosiaľ spelologicky zdokumentovaná.
Výskum netopierov. Jaskyňu objavil J. Obuch, ktorý tu uskutočnil prvé pozorovania (Obuch 1985a). V zimnom období je kontrolovaná od roku 1996.
Zhrnutie poznatkov. Zaznamenaný výskyt 5 chladnomilných druhov (tab. 16).
Ďalšie údaje. 4. 4. 1976 – *Enil* (2), 15. 5. 1979 – *Mbech* (1), 19. 5. 1980 – *Enil* (1).
Stav ochrany. Vzhľadom na polohu nie je lokalita ohrozovaná.

L o k a l i t y s e v e r n ý c h s v a h o v a d o l í n M u r á n s k e j p l a n i n y

Chotárna jaskyňa

Alternatívny názov. Jaskyňa vo Veľkej Stožke.
Lokalizácia. (7285, 910 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Jaskyňa sa nachádza v Z časti NPR Veľká Stožka, približne v polovici svahu nad Chotárnou vyvieracťou.
Popis. Dĺžka 22 m. Jaskyňa ma portálový vchod, v ktorom sa často zdržuje zver, odtiaľ jaskyňa pokračuje jednou nízkou chodbou.
Výskum netopierov. Jaskyňu v zime 2000/2001 kontroloval Hapl.
Zhrnutie poznatkov. 13. 2. 2000 – *Bbar* (1). V jaskyni bol zistený iba jeden jedinec *Barbastella barbastellus*. Jaskyňa je pravdepodobne len príležitostné zimovisko štrbinových druhov.
Stav ochrany. Jaskyňa sa nachádza v NPR Veľká Stožka. Nachádza sa v ťažko prístupnom teréne.

Kopýtková jaskyňa

Lokalizácia. (7285, cca 1000 m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Nachádza sa v oblasti Veľkej Stožky v strmom skalnom žľabe nad horárňou Stožky.
Popis. Veľký vchod s výškou 2,25 m a šírkou 1,9 m je orientovaný na juh. Jaskyňu tvorí jedna chodba smerujúca na SZ, po 11 m sa profil chodby znižuje a končí sa nepriehľadnými sintrovými nátekmi. Celková dĺžka jaskyne je 16,6 m.
Výskum netopierov. Jaskyňa bola kontrolovaná iba raz v sezóne 2000/2001.
Zhrnutie poznatkov. 25. 2. 2001 – *Paur* (1).

Kremenina

Alternatívny názov. Bezmenná jaskyňa na Kremenine.
Lokalizácia. (7186, 900 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Šumiac. Jaskyňa sa nachádza v závere Zlatnej doliny na pravom svahu, ca. 50 m nad dnom doliny.
Popis. Vstupný otvor leží pod nízkou skalnou stenou vo svahu na pravej strane doliny. Jaskyňa je tvorená ca 30 m dlhou chodbou, ktorá je úzka (ca. 1 m) a vysoká (ca. 3–4 m).
Výskum netopierov. Jaskyňa bola náhodne objavená a kontrolovaná v zime 1998/1999.
Zhrnutie poznatkov. 6. 12. 1998 – *Enil* (1), *Paus* (1). V jaskyni bolo zistené zimovanie dvoch druhov.
Stav ochrany. Jaskyňa bola len náhodne objavená. V jaskyniarskej literatúre nie je popísaná.

Zlatnica

Alternatívny názov. Partizánska jaskyňa.
Lokalizácia. (7186, 940 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Šumiac, okr. Brezno. Jaskyňa sa nachádza v úplnom závere Zlatnej doliny na pravom svahu, ca. 10 m nad dnom doliny.

Tab. 14. Výsledky zimných sčítaní netopierov v Zlatnici

Dátum / druh	<i>Rhip</i>	<i>Mmyo</i>	<i>Mbech</i>	<i>Mmys</i>	<i>Mm/b</i>	<i>Mdau</i>	<i>Mdas</i>	<i>Msp.</i>	<i>Enil</i>	<i>Bbar</i>	<i>Paur</i>	<i>Paus</i>	spolu
22. 12. 1992	–	8	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	8
14. 2. 1995	–	4 (2†)	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	5
27. 1. 1996	1	13	–	2	–	2	–	–	–	2	1	–	21
26. 1. 1997	–	16	–	5	3	–	–	3	4	1	1	–	33
28. 1. 1998	–	7	–	2	–	1	–	1	1	1	–	–	13
2. 2. 1999	–	9	–	–	4	–	–	–	1	1	–	–	15
2. 2. 2000	–	1	–	–	2	–	–	–	1	–	–	1	5
2. 2. 2001	–	1	–	3	1	–	2	–	1	–	–	1	9

Popis. Členitá jaskyňa s dĺžkou 150 m a hĺbkou 34 m (Kámen 1961, Stárka 1959).

Výskum netopierov. Výskyt *Eptesicus nilssonii* udáva bez udania dátumu a početnosti Gulička (1975). Od roku 1992 kontrolovaná v zime viacmenej pravidelne.

Zhrnutie poznatkov. V jaskyni bolo doposiaľ zistené zimovanie 9 druhov netopierov. Za sledované obdobie sa zanamerala vysoká dynamika v priebehu početnosti a v druhovom spektre zimujúcich netopierov. (tab. 14).

Stav ochrany. Jaskyňa sa nachádza v NPR Zlatnica, v ťažko dostupnom teréne.

Ďalšie údaje. Netting: 30. 8. 2000 – *Rfer* (det.), *Rhip* (1), *Mmyo* (2).

Š v e r m o v s k é h r d l o

Jaskyňa Bambi a Silvestrovská jaskyňa

Lokalizácia. (7187, ca. 900 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Šumiac. Jaskyne sa nachádzajú v Dlhej doline.

Popis. Jaskyňa Bambi má pomerne veľký vchod, ktorý vedie do krátkej postupne sa zužujúcej jaskynnej chodby. Dĺžka ca. 15 m. Silvestrovská j. sa nachádza 20 m nad predchádzajúcou lokalitou a jej malý puklinovitý otvor klesá pri kmeni smreku do úzkej chodby. Dĺžka ca. 10 m.

Výskum netopierov. Jaskyne boli objavené v r. 1998, kedy sa skutočnenilo aj prvé sčítanie netopierov.

Sčítavatelía. Štefan Matis a Peter Pjenčák.

Zhrnutie poznatkov. Bambi: 31. 12. 1998 – *Enil* (1). Silvestrovská jaskyňa: 31. 12. 1998 – *Enil* (1).

Homol'a

Alternatívny názov. Jaskyňa v Homoli.

Lokalizácia. (7187, 950 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Telgárt. Jaskyňa sa nachádza na J strane vrchu Homola ca. 1,5 km južne od obce Telgárt. Vchod jaskyne je ponorom potoka pod výraznou skalnou stenou.

Popis. Ponorná fluviokrasová jaskyňa s aktívnym vodným tokom. Vchod do jaskyne je v mieste ponoru potoka Homolky. Systém má dve úrovne (poschodia) s vertikálnym rozpätím 30–35 m. Dĺžka jaskyne po najnovších objavoch (Kotlarčík et al. 2000) je ca. 1000 m. V jaskyni sú tri dómy, z ktorých najväčší má oválny tvar a je dlhý 20 m a vysoký je 15–25 m.

Výskum netopierov. Po chiropterologickej stránke bola lokalita prvýkrát skúmaná 15. 12. 1995 a v zime 1995/96 (13. 1. 1996). Jaskyňa je pre svoju náročnosť kontrolovaná len nepravidelne.

Zhrnutie poznatkov. V jaskyni bola zistená hibernácia 8 druhov netopierov. Vzhľadom na zložitosť jaskynného systému výsledky doterajších kontrol poskytujú obraz len o druhovom zložení a nie celkovej početnosti zimujúcich netopierov (tab. 16).

Tab. 15. Výsledky zimných sčítaní netopierov v Ladzianskeho jaskyni

Dátum / druh	Rhip	Mmyo	Moxy	Mmys	Mm/b	Mdau	Enil	Eser	Bbar	Paur	spolu
1954/1955	+	+	-	-	-	-	+	-	+	-	+
15. 2. 1961	1	18	10	-	-	-	-	1	-	-	30
10. 2. 1971	5	42	13	-	-	-	-	-	-	-	60
20. 2. 1979	4	50	-	-	-	-	1	-	-	-	55
22. 2. 1980	?	?	-	-	-	-	1	-	-	-	?
7. 1. 1982	5	28	3	-	-	-	1	2	-	-	39
4. 2. 1988	7	27	-	-	-	-	-	-	-	-	34
20. 2. 1993	6	25	-	1	-	1	1	-	-	1	35
2. 12. 1993	4	9	-	-	1	-	-	-	-	-	14
25. 1. 1995	5	8	-	-	-	-	-	-	-	1	14
27. 1. 1996	5	22	-	-	-	-	-	-	-	-	27
26. 1. 1997	4	19	-	-	-	1	-	-	-	-	24
28. 1. 1998	2	21	-	-	-	1	-	-	-	-	24
2. 1. 1999	8	14	-	-	2	1	-	-	-	1	26
2. 2. 2000	9	4	-	-	-	1	-	-	-	-	14
2. 2. 2001	15		12	-	-	-	-	-	-	-	27

Stav ochrany. Vzhľadom k obtiažnosti a potreby vhodnej jaskyniarskej výstroje je jaskyňa navštevovaná len príležitostne jaskyniarimi.

Ďalšie údaje. 15. 10. 1995 – *Mmyo* (3).

Ladzianskeho jaskyňa

Alternatívne názvy. Dlhý vrch, Jaskyňa v Roháčoch.

Lokalizácia. (7186, 856 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Šumiac. Jaskyňa sa nachádza asi 50 m nad lesnou cestou na pravom svahu Dlhej doliny vo vzdialenosti približne 500 m od jej ústia.

Tab. 16. Výsledky zimných sčítaní netopierov v zimoviskách severných častí Muránskej planiny

Lokalita	dátum / druh	Rhip	Mmyo	Mnat	Merna	Mmys	Mm/b	Mdau	Enil	Bbar	Paur	spolu
Homola	13. 1. 1996	5	18	5	18	-	-	-	-	-	-	23
	9. 2. 1997	-	11	-	11	-	-	-	-	-	-	11
	18. 12. 1999	13	31	13	31	-	1	2	-	1	1	51
Malá Stožka	13. 12. 1997	4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4
	5. 1. 2000	4	-	-	-	-	1	-	1	-	-	6
	25. 2. 2001	6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6
P. na Malej Stožke	25. 10. 1996	-	3	-	-	2	-	-	1	-	-	6
	19. 3. 1999	-	-	-	-	-	1	-	1	-	-	2
	5. 1. 2000	-	-	-	-	1	-	-	2	1	1	5
	25. 2. 2001	-	1	-	-	-	1	-	1	-	1	4
Tatričky	29. 12. 1992	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	1. 12. 1993	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	2
	25. 1. 1995	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	2. 1. 1999	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-	1
	2. 2. 2001	-	-	-	-	1	-	-	4	-	-	5

Popis. Inaktívna fluviokrasová členitá jaskyňa s dĺžkou 250 m. Za vchodom sa nachádza strmo klesajúca chodba ústiaca do priastranných dômov.

Výskum netopierov. Výskyt *Eptesicus nilssonii* udáva bez udania dátumu a početnosti Gulička (1975).

Zhrnutie poznatkov. Ide o pomerne významné zimovisko s 9 zistenými druhmi netopierov (tab. 15).

Ďalšie údaje. dátum ? – *Enil*, 1. 8. 1970 – *Rhip* (4), 20. 9. 1979 – *Enil* (1), 7. 1. 1993 – *Rhip* (8), *Mmyo* (5), *Enil* (1), *Paur* (1), 10. 12. 1995 – *Mmyo* (4), 1. 12. 1996 – *Rhip* (5), *Mmyo* (5). **Netting:** 1. 8. 1970 – *Rhip* (5), *Mmyo* (3), *Eser* (2), *Enil* (1), 31. 7. 1972 – *Rhip* (1), *Mmyo* (1), 13. 8. 1994 – *Mnat* (2), *Mdas* (1).

Stav ochrany. Pomerne často navštevovaná jaskyňa.

Tatričky

Alternatívny názov. Jaskyňa v Tatričkách.

Lokalizácia. (7187, 940 m n. m.) – stredné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Telgárt. Jaskyňa sa nachádza na pravej strane Dlhej doliny v oblasti s miestnym názvom Tatričky.

Popis. Dĺžka 20 m.

Výskum netopierov. Sčítanie sa uskutočnilo v zime 1992/93, 1993/94, 1994/95 a 1998/99.

Zhrnutie poznatkov. Pravidelné zimovisko druhu *Eptesicus nilssonii* (tab. 16).

Stav ochrany. Nevýznamná lokalita s prebiehajúcim speleologickým prieskumom.

Župkova Magura

Lokalizácia. (7187, m n. m.) – východné Slovensko, Muránska planina (021), k. ú. Muráň. Leží 350 m JV od prepadliska Strateného potoka, v severnom svahu Župkovej Magury.

Popis. Jaskyňu tvorí 40 m dlhá riečna chodba, založená na systéme dvoch porúch.

Výskum netopierov. Jaskyňa bola kontrolovaná iba raz v sezóne 2000/2001.

Zhrnutie poznatkov. 15. 2. 2001 – *Bbar* (1).

Sčítavatel'ia. Na sčítaní netopierov v oblasti muránskej planiny sa okrem autorov príspevku a autorov citovaných prác podieľali D. Blanár, B. Bogár, M. Boroš, A. Breznaník, M. Brinzík, M. Detko, Ľ. Gaál, J. Gašpar, I. Harmaniak, R. Hrivnák, R. Koch, D. Kotlarčík, Krštieň, B. Lehotská, R. Lehotský, D. Michal, M. Mikuš, S. Motyčka, M. Noga, B. Obuchová, Z. Obuchová, P. Pjenčák, G. Poláčková, Z. Pochop, M. Šara, J. Taliga, J. Veselý, D. Weinfurtovej, členovia Speleoklubu Revúca, Speleoklubu Tisovec a Klubu priateľov Muránskej planiny a ďalší, ktorým na tomto mieste ďakujeme za pomoc a atmosféru pri práci.

Pod'akovanie. Sčítanie netopierov v zimoviskách Muránskej planiny bolo čiastočne realizované aj vďaka finančnej podpore prostredníctvom projektu VEGA MŠ SR č. 1/7457/20.

Literatúra

BELLA P. & HOLÚBEK P. (eds.), 1999: *Zoznam jaskýň na Slovensku (stav k 31. 12. 1998)*. MŽP SR, Bratislava, 268 pp.

ČIPKA D., 1991: Jaskyňa Rysie hniezdo. *Jaskyniar*, 1991: 9–11.

ČIPKA D. & VOJTKO R., 1998: Jaskyne v juhozápadnej časti Muránskej planiny. *Sprav. Slov. Speleol. Spoloč.*, 29(3): 16–20.

DAROLA J., DUDICH A. & ŠTOLLMANN A., 1985: Drobné cicavce chránenej krajinskej oblasti Muránska planina. *Stredné Slov.*, 4: 140–159.

GAÁL Ľ., 1997. Gravitačné formy v tisovskej krajine a ich prírodovedecký význam. *Slov. Kras*, 35: 77–87.

- GAÁL L. & UHRIN M., 1997: Jaskyne juhozápadnej časti Muránskej planiny a ich ochrana. Pp.: 35–37. In: UHRIN M. (ed.): *Výskum a ochrana prírody Muránskej planiny*. Správa CHKO Muránska planina, Revúca, 119 pp.
- GAISLER J., 1956: Faunistický přehled československých netopýřů. *Ochr. Přír.*, **11**: 161–169.
- GAISLER J. & HANÁK V., 1972: Netopýři podzemních prostorů v Československu. *Sborn. Západočes. Muz., Plzeň, Přír.*, **7**: 1–46.
- GAISLER J. & HANÁK V., 1973: Aperçu de chauves-souris des grottes slovaques. *Slov. Kras*, **11**: 73–84.
- GULIČKA J., 1975: Fauna slovenských jaskýň. *Slov. Kras*, **13**: 37–85.
- GULIČKA J., 1985: Pôdna a jaskynná makrofauna krasových pohorí Západných Karpát. *Slov. Kras*, **23**: 89–129.
- HANÁK V. 1988: *Zpráva o sčítání netopýřů v jeskyních Slovenského krasu, Tisovecko-Muránskeho krasu a přilehlých oblastí – 1.–6. 2. 1988*. Nepubl. rukopis, 4 pp.
- HANÁK V. & ANDĚRA M., 1980: Drobní savci Muránské planiny (Slovenské rudohoří). *Čas. Nár. Muz., Ř. Přír.*, **149**: 39–47.
- HOCHMUTH Z., 1998: História speleopotápačských výskumov na Slovensku. *Sprav. Slov. Speleol. Spoloč.*, **29**(4): 45–51.
- HOCHMUTH Z., 2000: *Problémy speleologického prieskumu podzemných tokov na Slovensku*. Slovenská speleologická spoločnosť, Prešov & Košice, 164 pp.
- HORÁČEK I., HANÁK V., ZIMA J. & ČERVENÝ J., 1995: K netopýři fauně Slovenska I. – Letní nálezy 1979–1992. *Netopiere*, **1**: 39–54.
- HORÁČEK I., ZIMA J. & ČERVENÝ J., 1979: Letní nálezy netopýřů na Slovensku (1966–1977). *Lynx, n. s.*, **20**: 75–98.
- LASKOMERSKÝ G. K., 1872: Tisovská jaskyňa. *Národné noviny, Turčiansky Sv. Martin*, **3**(23. 11. 1872).
- KÁMEN S., 1953a: Jazerná jaskyňa a periodická vyvieračka pri Tisovci. *Geogr. Čas.*, **5**: 90–91.
- KÁMEN S., 1953b: Periodická vyvieračka a Jezerní jeskyne u Tisovce. *Čs. Kras*, **6**: 219–223.
- KÁMEN S., 1953c: Prieskum Jazernej jaskyne pri Tisovci. *Krásy Slov.*, **30**(1): 24–27.
- KÁMEN S., 1955: Osud jaskyne Bobačky na Muránskej planine. *Ochr. Přír.*, **10**(8): 239–240.
- KÁMEN S., 1957: Priepasť Bodolová. *Krásy Slov.*, **34**(7): 259–260.
- KÁMEN S., 1959: Muránska jaskyňa Líščia diera. *Slov. Kras*, **2**: 144–145.
- KÁMEN S., 1961a: Jaskyňa Zlatnica. *Slov. Kras*, **3**: 109–114.
- KÁMEN S., 1961a: Jaskyňa Dlhý vrch (Muránsky kras). *Slov. Kras*, **3**: 82–87.
- KÁMEN S., 1963: Jaskyňa Machnatá. *Slov. Kras*, **4**: 70–74.
- KÁMEN S., 1964: Jaskyňa Okno v Tisovskom krase. *Čs. Kras*, **15**: 155–156.
- KÁMEN S., 1965a: Čertova jaskyňa (Tisovský kras). *Slov. Kras*, **5**: 37–41.
- KÁMEN S., 1965b: Jaskyne v Tesnej skale (Muránsky kras). *Slov. Kras*, **5**: 74–80.
- KÁMEN S., 1968: Farbiaci pokus na Mokrej poľane (Muránsky kras). *Slov. Kras*, **6**: 86–90.
- KÁMEN S., 1969: *Za svetlom karbidky*. Gemerská vlastivedná spoločnosť, Rimavská Sobota, 148 pp.
- KÁMEN S., 1970a: Macova jaskyňa. *Slov. Kras*, **8**: 107–109.
- KÁMEN S., 1970b: Priepasť Zadná Ťuťuríková. *Slov. Kras*, **8**: 105–107.
- KÁMEN S., 1971a: Další prieskum v Jelenej jaskyni. *Krásy Slov.*, **48**(8): 386–387.
- KÁMEN S., 1971b: *Tisovský a Muránsky kras*. Manuskript, archív SMOPaJ, Liptovský Mikuláš.
- KÁMEN S., 1985: Ako dlho žije netopier? *Sprav. Slov. Speleol. Spoloč.*, **16**(1–2): 45–46.
- KÁMEN S., GAÁL L. & GAÁL J., 1982: Zoznam preskúmaných jaskýň a priepastí v okrese Rimavská Sobota. *Obzor Gemera*, **13**(1): 52–63.
- KOTLARČÍK D., ŠMÍDA B., MEŠKO M. & UHRIN M., 2000: Homoľa – ďalšia kilometrová jaskyňa Muránskej planiny. *Sprav. Slov. Speleol. Spoloč.*, **31**(2): 14–19.
- KOVÁČ L., 1989: Jaskyňa Machnatá – história a posledné výskumy. *Sprav. Slov. Speleol. Spoloč.*, **20**(2): 13–15.

- KOVÁČ L. & MERTA K., 1993: Najnovšie objavy v jaskyni Bobačka. *Slov. Kras*, **29**: 179–183.
- LALKOVIČ M., 1994: Karpatský spolok a jaskyne na Slovensku. *Slov. Kras*, **32**: 91–118.
- LEHOTSKÁ B. (ed.), 2000: *Zimné sčítanie netopierov na Slovensku*. Skupina pre ochranu netopierov (SON), 27 pp.
- MATIS Š., DANKO Š., PIENČÁK P., UHRIN M. & FULÍN M., 2000: Ďalšie poznatky o výskyte netopiera pobrežného (*Myotis dasycneme*) na Slovensku. *Vespertilio*, **4**: 127–134.
- MEŠKO M., 1993: Jaskyňa Pod Kľakom. *Sprav. Slov. Speleol. Spoloč.*, **24**(4): 6–8.
- MITTER P., 1971: Jelenia jaskyňa. *Krásy Slov.*, 48(8): 62–64.
- MITTER P., 1972: Priepasť Javorina (Muránsky kras) kataster obce Muránska Huta. *Slov. Kras*, **10**: 125–128.
- MITTER P., 1987: *CHN Nad Furnancom – geomorfologická charakteristika*. Správa z inventarizačného prieskumu. Manuskript.
- OBUCH J., 1985a: Osteologické nálezy z Muránskej planiny. *Stredné Slov.*, **4**: 160–193.
- OBUCH J., 1985b: Príspevok k výskytu netopierov v Západných Karpatoch. *Vlastiv. Zbor. Považia*, **15**: 253–287.
- OBUCH J., 1994: Types of the bat assemblages (Chiroptera) recorded in Slovakia. *Folia Zool.*, **43**(4): 393–410.
- OBUCH J., 1997: Dlhodobé sledovanie potravy sovy obyčajnej (*Strix aluco*) na Muránskej planine. Pp.: 93–100. In: UHRIN M. (ed.): *Výskum a ochrana prírody Muránskej planiny*. Správa CHKO Muránska planina, Revúca, 119 pp.
- OBUCH J. & UHRIN M., 1996: Osteologické zbery z Jaskyne pod Kľakom. *Slov. Kras*, **34**: 125–132.
- SASVÁRI T., 1976: Nové objavy v jaskyni Bobačka v Muránskom krase. *Sprav. Slov. Speleol. Spoloč.*, **7**(3): 19–23.
- SKŘIVÁNEK F., 1958: Krasové zjavy severovýchodného výbežku Muránskeho krasu. *Krasový Sbor*, **1**: 12–34.
- SKŘIVÁNEK F., 1962: Geologický a geomorfologický výskum severovýchodného výbežku Muránskeho krasu. *Čs. Kras*, **13**: 89–120.
- SKŘIVÁNEK F., 1971: Jaskyňa v Homoli. *Ochr. Prír.*, **26**(5).
- STÁRKA V., 1959: Za neznámymi krásami doliny Zlatnica. *Krásy Slov.*, **36**(11): 432–434.
- STEINER A., 1950: Zbojská jaskyňa. *Krásy Slov.*, **27**: 199.
- ŠMÍDA B., KOTLARČÍK D., MIKUŠ P. & MIKUŠ M., 2000: Nové paleoúrovne jaskyne Bobačka. *Sprav. Slov. Speleol. Spoloč.*, **31**(2): 9–13.
- ŠTOLLMANN A., 1968: Poznámky k výskytu netopierov (Chiroptera) na severozápadnom a strednom Slovensku. *Slov. Kras*, **6**: 37–40.
- UHRIN M., 1993: Unikátne zimovisko netopierov na Muránskej planine. *Živa*, **41**(3): 136.
- UHRIN M., 1994: Further occurrence of the Longwinged bat, *Miniopterus schreibersi* (Kuhl, 1819) (Mamm., Chiroptera) in the Muráň plateau. *Biológia (Bratislava)*, **49**(2): 287–288.
- UHRIN M., 1995a: Príspevok k poznaniu výskytu netopierov (Chiroptera) v chránenej krajinskej oblasti Muránska planina v období 1992–1994. Pp.: 109–117. In: URBAN P. & BALÁŽ D. (eds.): *Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku. Zborník referátov z konferencie*. SAŽP Banská Bystrica, 157 pp.
- UHRIN M., 1995b: The finding of a mass winter colony of *Barbastella barbastellus* and *Pipistrellus pipistrellus* (Chiroptera, Vespertilionidae) in Slovakia. *Myotis*, **32–33**: 131–133.
- UHRIN M., 1995c: Zimný výskyt netopierov (Mammalia: Chiroptera) v CHKO Muránska planina 1992–1995. *Ochr. Prír.*, **13**: 237–250.
- UHRIN M., 1997: Poznámky k faune stavovcov (Vertebrata) Národnej prírodnej rezervácie Hrdzavá v Chránenej krajinskej oblasti Muránska planina. *Ochr. Prír.*, **15**: 189–200.
- UHRIN M. & DANKO Š., 1996: Nové nálezy netopiera pobrežného, *Myotis dasycneme* (Chiroptera: Vespertilionidae) na Slovensku. *Lynx, n. s.*, **27**: 67–68.
- UHRIN M., DANKO Š. & OBUCH J., 1995: Rozšírenie netopierov na Slovensku, časť II.: *Myotis dasycneme* a *Myotis daubentoni*. Pp.: 71–85. In: URBAN P. (ed.): *Výskum a ochrana cicavcov na Slovensku II. Zborník referátov z konferencie*. SAŽP Banská Bystrica, 112 pp.

- UHRIN M., DANKO Š., OBUCH J., HORÁČEK I., PAČENOVSKÝ S., PIENČÁK P. & FULÍN M., 1996: Distributional patterns of bats (Mammalia: Chiroptera) in Slovakia. Part 1, Horseshoe bats (Rhinolophidae). *Acta Soc. Zool. Bohem.*, **60**: 247–279.
- UHRIN M., KOTLARČÍK D. & MEŠKO M., 1997: Príspevok k poznaniu jaskýň v oblasti Muránskej planiny. *Sprav. Slov. Speleol. Spoloč.*, **28**(3): 18–21.
- UHRIN M., LEHOTSKÁ B., BENDA P., LEHOTSKÝ R. & MATIS Š., 1997: Rozšírenie netopierov na Slovensku. Časť 3, *Miniopterus schreibersi*. *Vespertilio*, **2**: 113–130.
- VACHOLD J., 1955: Netopiere jaskýň Tisovecko-Muránskeho krasu. *Biológia (Bratislava)*, **10**(6): 735–743.
- ZUKAL J. & GAISLER J., 1989: K výskytu a zmenám početnosti netopýra severního, *Eptesicus nilsoni* (Keyserling et Blasius, 1839) v Československu. *Lynx, n. s.*, **25**: 83–95.